İŞKUR

2019

KİLİS

İŞGÜCÜ PİYASASI ARAŞTIRMA RAPORU

2019 YILI

İŞGÜCÜ PİYASASI ARAŞTIRMALARI

KİLİS ÇALIŞMA VE İŞ KURUMU İL MÜDÜRLÜĞÜ

KİLİS İLİ

İŞGÜCÜ PİYASASI ARAŞTIRMA RAPORU

Yazar

İBRAHİM DOĞAN

İş ve Meslek Danışmanı

SUNUŞ

Gelişen ve değişen dünyanın en önemli problemlerinin başında işsizlik, mesleksizlik ve istihdam yaratamama sorunu gelmektedir. Bu sorun aynı zamanda ekonomik ve sosyal bazı sıkıntı ve huzursuzlukları da beraberinde getirebilmektedir. Bu sebeple istihdam arttırıcı politikalar ortaya koymak ve sürdürülebilirliğini sağlamak büyük önem arz etmektedir. Ülkemizde de istihdamın arttırılması ve sürdürülebilir istihdam politikaları oluşturabilmek için ciddi adımlar atılmıştır. İstihdamı artırılabilmek, bu süreci daha etkin yürütülebilmek ve etkili istihdam politikaları oluşturabilmek amacıyla işgücü piyasasının talep ve isteklerini detaylı bir şekilde incelemek gerekmektedir.

Ülkemizde olduğu gibi ilimizde de işsizler iş bulamamaktan yakınırken işverenler de nitelikli eleman bulamamaktan şikâyet etmektedirler. Kronikleşen işsizliğin çözümü iyi yetişmiş, nitelikli insan gücü ile mümkün olacaktır. Bunun yanı sıra dünya ekonomisinde rekabet edebilme düne göre daha büyük bir önem arz etmektedir. Rekabet gücü ise, nitelikli işgücünün istihdamından geçmektedir. İş arayanlar ve işverenler arasında köprü görevi gören İŞKUR hem işverenlerin hem de iş arayanların problemlerini yakından, titizlikle takip edip çözüm üretmektedir. Bu gerçekler ışığında ilimizin çalışma hayatının tüm sektörlerini doğrudan ilgilendiren nitelikli eleman açığını tespit etmek ve önümüzdeki yıla ışık tutmak amacıyla "İşgücü Piyasası Araştırması" yaptırılmıştır. Kilis İli İşgücü Piyasası Araştırması ile çalıştırdıkları kişi sayısı 10 ve üzerinde olan 168 işyerine, İŞKUR bizzat kendi personelleriyle ulaşmış, faaliyet gösteren firmaların anlık durumunu ve gelecek için düşündükleri istihdam durumunu rapor etmiş ve sıkıntıları yerinde dinlemiştir. Yapılan bu araştırmaların devamında işveren iş arayan eşleştirmeleri daha verimli olup alınan taleplerin karşılanma oranlarında artışlar gözlenmektedir.

Yerel düzeyde mesleki eğitim programlarını ihtiyaca uygun olarak geliştirmek ve İŞKUR tarafından sunulan hizmetleri daha etkin hale getirmek amacıyla kapsamlı bir İşgücü Piyasası Araştırması gerçekleştirilmiştir. İl düzeyinde işgücü arz ve talep verilerini içeren bu çalışmanın sonucunda oluşturulan rapor, istihdam politikaları adına genel bir rehber görevi üstlenmektedir.

Bu çalışmanın gerçekleşmesi adına gösterdikleri özverili çalışmalar nedeniyle İŞKUR İl Müdürlüğü İş ve Meslek Danışmanlarına, çalışma kapsamında işyeri bilgi formlarını titiz bir şekilde yanıtlayıp görüş bildiren tüm işverenlerimize ve emeği geçen herkese teşekkür ediyorum. Kilis İşgücü Piyasası Araştırması analiz çalışmasının ülkemiz, ilimiz ve tüm ilgililer için faydalı olmasını temenni ediyorum.

Recep SOYTÜRK
Kilis Valisi

ÖNSÖZ

Ülkemizde istihdamın arttırılabilmesine yönelik etkili istihdam politikaları oluşturabilmek ve süreci daha etkin yürütebilmek amacıyla işgücü piyasasının talep ve isteklerinin analiz edilip araştırılması çok önemlidir. Çalışma ve İş Kurumu Kilis İl Müdürlüğü olarak ilimizde uygulanacak aktif işgücü piyasası politikalarını belirlemek amacıyla işverenlerle her yıl yapmış olduğumuz gibi bu yıl da birebir ve yüz yüze görüşerek işgücü piyasası hakkında işverenlerin değerli bilgilerini aldık. İşverenlerimizin işgücü talepleri doğrultusunda kurs ve işbaşı eğitim programı çalışmalarımızı yürütmeyi hedeflemekteyiz. Asıl olan İl müdürlüğü olarak işverenin nitelikli işgücü talebi karşılanırken aynı zamanda iş arayanlarımıza meslek kazandırmakta ve işini kurmak isteyenlere girişimcilik destek programlarımızla kendi iş yerlerini kurmayı amaçlamaktayız.

Çalışma ve İş Kurumu Kilis İl Müdürlüğü olarak 10+ istihdamlı 168 işyeri ziyaret edilerek veri derlenmiştir. Piyasanın önde gelen faaliyetleri Ulaştırma ve Depolama, İnşaat, İmalat, Toptan ve Perakende Ticaret sektörlerinde yer almaktadır. Kilis genelinde açık iş oranı yüzde 1,0 olarak hesaplanmış ve çalışan sayısı bakımından belirli bir ağırlığa sahip olan inşaat ve Toptan Perakende ticaret sektörlerinde açık iş oranı il ortalamasının üzerindedir. İşverenlerin en çok talepte bulundukları meslekler, Hizmet ve Satış Elemanları, Sanatkârlar ve İlgili İşlerde Çalışanlar, Nitelik Gerektirmeyen meslekler, meslekleridir. Açık işlerde en çok aranılan ilk üç beceri Takım Çalışması, Fiziki ve Bedensel, Mesleki/Teknik Bilgi ve Tecrübe olarak görülmektedir. İşverenler talep ettikleri açık işleri en çok İŞKUR Aracılığı, Akraba-Eş dost ve Kendi çalışanları aracılığıyla ile aramaktadır. Araştırma kapsamındaki 10+ istihdamlı işyerlerinin yüzde 36,6 oranında temininde güçlük çekilen meslek bulunmaktadır. Eleman temininde en çok güçlük çekilen meslekler İmalat, Ulaştırma ve Depolama, Toptan ve perakende ticaret Meslekleridir. Kilis il genelinde 10+ istihdamlı işyerlerinde 830 kişilik istihdam artışı beklenmektedir. 2020 yılı Nisan-Mayıs sonuna kadar istihdamlarının yüzde 23,2 oranında artmasını öngörmektedirler. En fazla istihdam artışı beklenen sektörler, Ulaştırma ve depolama, İnşaat, İdari ve destek hizmetleri, İmalat Konaklama ve Yiyecek Hizmeti faaliyetleri; Toptan ve Perakende faaliyetleridir. Ayrıca geçen yıla kıyasla Eğitim sektöründe ise yüzde 2,4 artış beklenmektedir.

Yaptığımız çalışmanın Kilis ilimizin işgücü piyasasına önemli bir katkıda bulunmasını temenni eder, tüm işverenlerimize, çalışanlarımıza, iş arayan vatandaşlarımıza ve emeği geçen kurum personellerimize teşekkür ederim.

Erdinç ÇAMLI
İl Müdürü

İÇİNDEKİLER

SUNUŞ i
ÖNSÖZ i
TABLOLAR LİSTESİ ii
ŞEKİLLER LİSTESİ iii
KISALTMALAR iv
YÖNETİCİ ÖZETİ 1
GİRİŞ 3
BİRİNCİ BÖLÜM 4
İŞGÜCÜ PİYASASI ARZ VERİLERİ 4
İŞKUR GÖSTERGELERİ 4
Açık İşler 4
İşe Yerleştirmeler 5
Kayıtlı İşsiz 6
Aktif İşgücü Programları 8
İşsizlik Ödeneği 11
İKİNCİ BÖLÜM 13
İŞGÜCÜ PİYASASI TALEP ARAŞTIRMASI SONUÇLARI 13
İŞLETMELER VE MEVCUT İSTİHDAM 14
İşyeri Verileri 15
Mevcut İstihdam 26
AÇIK İŞLER 29
TEMİNİNDE GÜÇLÜK ÇEKİLEN MESLEKLER 38
GELECEK DÖNEM İSTİHDAM EĞİLİMLERİ 43
SONUÇ 49
EK-1: İŞGÜCÜ PİYASASI ARAŞTIRMASI İŞYERİ BİLGİ FORMU 53

TABLOLAR LİSTESİ

Tablo 1: En Fazla Açık İş Olan Meslekler (2018) 5
Tablo 2: Mesleklere Göre İşe Yerleştirme Sayıları (2018) 6
Tablo 3: Mesleki Eğitim Kursları ve Katılımcı Sayıları (2011-2018) 8
Tablo 4: Mesleki Eğitim Kurslarının Cinsiyete Göre Meslek Dağılımı 9
Tablo 5: İşbaşı Eğitim Programı ve Katılımcı Sayıları (2011-2018) 9
Tablo 6: İşbaşı Eğitim Programlarının Cinsiyete Göre Meslek Dağılımı 10
Tablo 7: Girişimcilik Eğitim Programı ve Katılımcı Sayıları (2011-2018) 11
Tablo 8: İşletmelerin Sektörel Dağılımı 15
Tablo 9: E-Ticaret Yapmama Nedenleri 20
Tablo 10: İŞKUR Hizmetlerinden Faydalanan İşletmelerin, Hizmetlerimize göre dağılımı 24
Tablo 11: İŞKUR'un Desteklemesini İstediğiniz Alanlar 25
Tablo 12: Sektörlere ve Cinsiyete Göre Çalışan Sayısı 26
Tablo 13: Meslek Grupları ve Cinsiyete Göre Çalışan Sayıları 27
Tablo 14: En Fazla Çalışanı Olan Meslekler 28
Tablo 15: Sektörlere Göre Açık İş Sayısı, Açık İş Oranı ve Açık İşi Olan İşletmei Oranı 30
Tablo 16: Cinsiyete Göre Açık İşlerde Talep Edilen Becerilerin Öncelik Sıralaması 35
Tablo 17: Meslek Gruplarına Göre Açık İş Sayısı ve Açık İş Oranı 35
Tablo 18: Meslek Gruplarına Göre Açık İşlerin Aranma Kanalları 36
Tablo 19: Açık İş Olan Mesleklerden İstenen Becerilerde Öncelik Sıralaması 37
Tablo 20: Cinsiyet Bazında En Çok Açık İş Olan Meslekler 38
Tablo 21: Sektörlere Göre Temininde Güçlük Çekilen Kişi Sayısı 39
Tablo 22: Mesleklere Göre TGÇM Dağılımı 41
Tablo 23: Mesleklere Göre TGÇM Nedenleri 43
Tablo 24: Sektörlere Göre İşverenlerin İstihdam Beklentileri 44
Tablo 25: Sektörlere Göre Net İstihdam Değişimi 45
Tablo 26: Meslek Gruplarına Göre Net İstihdam Değişimi 45
Tablo 27: En Fazla İstihdam Artışı/Azalışı Beklenen Meslekler 46

ŞEKİLLER LİSTESİ

Şekil 1: Yıllara Göre Açık İş Sayıları (2011-2018) 4
Şekil 2: Yıllara Göre İşe Yerleştirme Sayıları (2011-2018)..... 5
Şekil 3: Yıllar İtibariyle Cinsiyete Göre Kayıtlı İşsiz Sayısı (2011-2018) 7
Şekil 4: Yıllar İtibariyle İşsizlik Ödeneği Hak Eden Sayısı (2012-2018) 11
Şekil 5: Sektörlere Göre Part-time Çalışanı Olan İşletmelerin Oranı 16
Şekil 6: İşletmelerde Part-time çalışma durumu ve Kadın çalışan oranı 17
Şekil 7: Sektör Bazında İşletmelerin Vardiyalı Çalışma Yapma Durumu..... 17
Şekil 8: Kadınların Vardiyalı Çalışma Durumu..... 18
Şekil 9: Sektörlere Göre İşletmelerin İhracat Yapma Oranı..... 19
Şekil 10: Ar-Ge Çalışması Yapan İşletme Durumu 20
Şekil 11: Gelecek Bir Yıl İçinde Yatırım Planlayan İşletme Oranı (%) 21
Şekil 12: Gelecek Bir Yıl İçinde Planlanan Yatırım Oranı (%)..... 22
Şekil 13: Sektörlere Göre İŞKUR Hizmetlerinden Faydalanan İşletme Oranı 22
Şekil 14: İŞKUR Hizmetlerinden Faydalanmama Nedenleri..... 25
Şekil 15: İşletmelerde İnsan Kaynakları Sorumlu İstihdamı..... 28
Şekil 16: Genç (15-24 yaş) Personel Seçiminde Aranan Kriterlerin Dağılımı 29
Şekil 17: Açık İşlerde Cinsiyet Tercihi..... 31
Şekil 18: Açık İşlerin Eğitim Düzeyine Göre Dağılımı 32
Şekil 19: Açık İşlerin Cinsiyet ve Eğitim Düzeyine Göre Dağılımı 32
Şekil 20: Açık İşlerde Engelli Çalıştırma Durumu 33
Şekil 21: Açık İşlerin Arama Kanallarına Göre Dağılımı..... 34
Şekil 22: Temininde Güçlük Çekilen Kişilerin Meslek Gruplarına Göre Dağılımı 40
Şekil 23: TGÇM Nedenlerinin Dağılımı..... 42
Şekil 24: Teşviklerin İstihdama Katkısı..... 47
Şekil 25: Teknolojik Gelişmelerin İstihdama Etkisi 47

KISALTMALAR

İPA	İşgücü Piyasası Araştırmaları
İŞKUR	Türkiye İş Kurumu
NACE	Avrupa Topluluğu Ekonomik Faaliyetlerin İstatistiki Sınıflaması
NİDO	Net İstihdam Değişim Oranı
TGÇM	Temininde Güçlük Çekilen Meslekler
TÜİK	Türkiye İstatistik Kurumu

YÖNETİCİ ÖZETİ

İşgücü piyasasını analiz etmek için arz ve talep verilerine ihtiyaç duyulmaktadır. İşgücü piyasasının arz tarafına ait veriler TÜİK ve İŞKUR'un idari kayıtları aracılığı ile yayınlanmaktadır. İşgücünün arz boyutunun ele alınmasında bir takım temel işgücü verileri bulunmaktadır. Ekonomik olarak aktif olan nüfusun, çalışabilir yaştaki nüfusa olan oranını ifade eden İşgücüne Katılma Oranı; çalışanların çalışabilir yaştaki nüfusa oranını ifade eden İstihdam Oranı ve toplam işsiz sayısının işgücüne oranını ifade eden İşsizlik Oranı işgücü arzına ilişkin temel eğilimleri barındırmaktadır.

İşgücü piyasasının talep yönüne ilişkin veriler ise işgücü piyasası araştırması ile açık iş istatistikleri araştırmaları kapsamında derlenmektedir. İşgücü piyasasının talep boyutunu analiz etmek gayesiyle hazırlanan bu rapor, Kilis İli İşgücü Piyasası Araştırması sonuçlarına göre değerlendirilmiştir. Çalışma kapsamında 145 işletme için veri derlenmiştir. Bu işletmeler 10 ve daha fazla çalışanı olan işletmeler olup il genelinde 18 sektörde tam sayım yapılmıştır. Kilis ilinde 10+ istihdamlı işletmeler için toplam çalışan sayısı 3 bin 573 olarak tespit edilmiştir. Cinsiyet bağlamında ele alındığında ise 2 bin 957 çalışan erkeklerden, 617 çalışan ise kadınlardan oluşmaktadır. Kilis ilinde en fazla çalışanı olan meslek grupları; İmalat sektörüdür.

Kilis ilinde açık iş oranı yüzde 1,0 olarak tespit edilmiştir. Türkiye genelinde ise açık iş oranı yüzde 1,7 olup, Kilis ili açık iş oranı bakımından 0,7 puanlık farkla Türkiye ortalamasının altındadır. Açık iş oranının en yüksek olduğu sektör ise yüzde 22,2 ile Su temini; kanalizasyon, atık yönetimi ve iyileştirme faaliyetleri sektörüdür. Açık işlerin meslek gruplarına göre dağılımı incelendiğinde; en fazla açık işin Hizmet ve Satış Elemanları meslek grubunda olduğu tespit edilmiş olup bu meslek grubunda araştırma döneminde 15 kişilik açık iş mevcuttur. Kilis ilinde en fazla açık işi olan ilk üç meslek grubu; Hizmet ve Satış Elemanları, Sanatkârlar Ve İlgili İşlerde Çalışanlar, Nitelik Gerektirmeyen Mesleklerdir. İl genelinde açık işlerin yüzde 45,9'u için lise altı eğitim düzeyi talep edilmiştir.

Kilis ilinde temininde güçlük çekilen meslekler sektörlere göre incelendiğinde en fazla İmalat sektöründe eleman temininde güçlük çekildiği görülmektedir. Kilis ilinde temininde güçlük çekilen mesleklere bakıldığında ilk sırada Tır-Çekici Şoförü mesleğinin yer aldığı görülmektedir. Bu mesleği ise Şoför-Yük Taşıma mesleği takip etmektedir. Eleman teminde

güçlük çekilme nedenlerine bakıldığında ilk sırada gerekli mesleki beceriye/niteliğe sahip eleman bulunamaması yer almaktadır.

Türkiye genelinde işletmelerin yüzde 18,6'sı istihdamın artacağı yönünde cevap verirken Kilis ilinde işverenlerin yüzde 35,2'i istihdamın artacağını öngörmüştür. Öte yandan istihdamın azalacağını düşünen işveren oranı, ülke genelinde 3,7 iken bu oran Kilis ilinde ülke geneline yakın olup yüzde 2,8'dir.

Kilis ilinde işverenler, istihdama en fazla katkı sağlayan teşvikin İlave İstihdam Teşviki olduğunu belirtmiştir. Ayrıca İşverenlerin yüzde 66'2 si, İŞKUR'un Yeni alım yapılacak çalışanlar için sigorta ve prim desteği konusunda desteklemesini istemektedir.

İşverenlerin yüzde 20,4'ü teknolojik gelişmelerin istihdamı arttıracağını beyan ederken, yüzde 21,1'i ise istihdamı azaltacağını düşünmektedir. Sektörel açıdan bakıldığında ise; Kilis ilinde Ulaştırma ve Depolama, İmalat, İnşaat, Toptan ve perakende ticaret sektörlerinde işverenlerin yarıdan fazlası teknolojik gelişmelerin istihdamı arttıracağını savunmaktadır.

İşgücü piyasasının mevcut durumunu görebilmek ve gelecek dönem eğilimlerini öngörerek veriye dayalı sağlıklı kararlar almak son derece önemli olup bu ihtiyaçların karşılanması amacıyla Kilis İli İşgücü Piyasası Analiz Raporu hazırlanmıştır.

GİRİŞ

Bu çalışma Kilis işgücü piyasasının gerek arz gerekse talep yönü ile mevucut durumunu ortaya koyarak piyasanın olumlu ve olumsuz yanlarını sergilemektedir. Bu kapsamda işgücü piyasası ile kararların alınması ve uygulamaya konulacak faaliyet ve projelerin etkinliğinin artırılması noktasında araştırma sonuçlarının göz önüne alınması oldukça önemlidir.

Kilis İşgücü Piyasası Araştırması Sonuç Raporu; il düzeyinde politika yapıcılarına ve karar alıcılara kaynak sağlamada büyük katkılar sağlayacak olan önemli bir çalışmadır. İşgücü piyasasının en önemli aktörleri olan işgücü ve işverenlerin piyasaya sundukları emeği ve piyasadan beklentilerini iyi analiz ederek niteliklerini ortaya koymak politika üretmeden önceki ilk adımı oluşturmaktadır. Daha sonra ise bu analizler neticesinde arz talep dengesini iyi kurmak ve işgücü politikalarını bu dengeyi sağlayacak şekilde tesis etmek, istihdam ve işsizlik sorunlarıyla mücadele eden her bir kurum/kuruluşun gayesini oluşturmaktadır.

İşgücü Piyasası Araştırmaları sadece İŞKUR'a değil, Türkiye'de işgücü piyasasının paydaşı olan tüm kurum ve kuruluşlara önemli katkılar sağlamaktadır. İŞKUR, işgücü piyasasında aktif ve pasif istihdam politikalarında söz sahibi bir Kamu İstihdam Kurumu olarak İşgücü Piyasası Bilgi Formları aracılığıyla ve işverenlerle yüz yüze görüşme yöntemiyle İşgücü Piyasası Araştırmalarını gerçekleştirmektedir. Bu araştırma sonucunda Türkiye'de işgücü piyasasının talep boyutuna ilişkin en kapsamlı veri üreten kurum İŞKUR'dur.

İşgücü piyasası talep verilerinin elde edilmesine yönelik çalışmalar Çalışma ve İş Kurumu İl Müdürlükleri tarafından 2007 yılından itibaren yıllık bazda periyodik olarak sürdürülmektedir. Yapılan bu araştırmalar kapsamında 2019 yılı için Kilis ilinde 1 Nisan-3 Mayıs 2019 tarihleri arasında saha çalışması gerçekleştirilmiş olup, araştırma neticesinde işgücü piyasasının arz ve talep boyutunu ele alan İşgücü Piyasası Araştırma Raporu hazırlanmıştır.

Bu raporda, İşgücü Piyasası Araştırması sonuçları analiz edilerek Kilis ilinde işgücü piyasasının talep yapısı ortaya konulmaktadır.

BİRİNCİ BÖLÜM

İŞGÜCÜ PİYASASI ARZ VERİLERİ

İŞKUR GÖSTERGELERİ

İŞKUR göstergeleri, Kurumun idari kayıtlarından oluşmakta olup İŞKUR'un hedef kitlelerine sunmuş olduğu hizmetlerin verilerinden hareketle istatistik alt yapısında derlediği rakamları içermektedir. Kurumun hizmetlerinden yararlanmak için Kuruma kayıt yaptıran kişilerin yaş, cinsiyet, sosyal durum, eğitim durumu, sektör ve meslek bilgisi bağlamında oldukça detaylı bilgilere ulaşılabilmektedir.

Açık İşler

Açık iş; işverenlerin ihtiyaç duyduğu işgücünü karşılamak amacıyla Kuruma bildirdikleri işgücü talepleridir. İşverenler taleplerini Kuruma bizzat gelerek verebilecekleri gibi online olarak da ihtiyaç duyduğu nitelikteki işgücünü Kurumdan talep edebilmektedirler.

Şekil 1: Yıllara Göre Açık İş Sayıları (2011-2018)

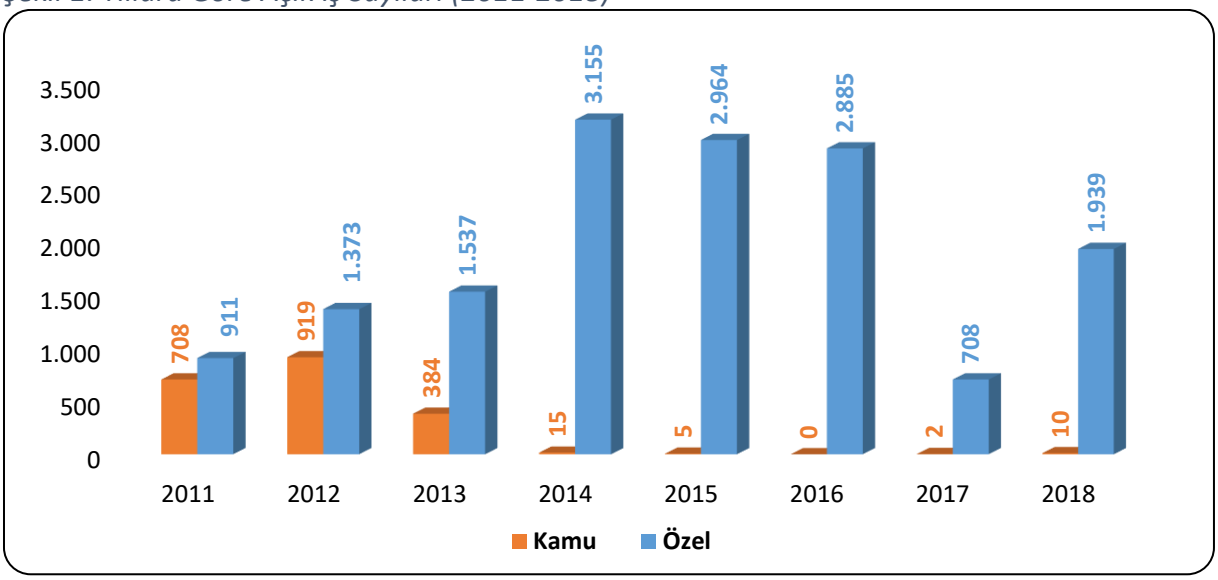

Kaynak: İŞKUR

2011 yılında 1.619 kişilik işgücü talebi alınmışken bu sayı 2018 yılına gelindiğinde 1.949 kişiye yükselmiştir. Açık iş sayıları yıllar içerisinde dalgalı bir seyir izlemiştir. 2011 yılından itibaren 2014 yılına kadar artış eğilimi göstermiştir. 2017 yılı itibariyle alınan açık işler önemli oranda düşüş göstermiştir 2018 yılında ise bir önceki yıla yüzde 174,5 oranında artış göstermiştir. Açık işler sektör bazında incelendiğinde ise İŞKUR'un özellikle 2013 yılından sonra özel sektör açık işleri üzerindeki etkinliğini önemli ölçüde arttırdığı ve 2017 yılında

politik riskler nedeniyle büyük ölçüde düşüş gösterip, 2018 yılında tekrar yükseldiği görülmektedir.

Tablo 1: En Fazla Açık İş Olan Meslekler (2018)

Meslek	Açık İş Sayısı
Makineci (Dikiş)	290
Kumaş Paketleme İşçisi	166
Beden İşçisi (Genel)	137
Düz Dikiş Makineci	125
Büro Memuru (Genel)	102
Temizlik Görevlisi	94
Reyon Görevlisi	58
Paketleme İşçisi	54
Büro İşçisi	51
Kadın Dış Giysileri Dikim Elemanı	50

Kaynak: İŞKUR

Kilis ilinde 2018 yılında 1.949 kişilik açık iş, işverenler tarafından İŞKUR'a iletilmiştir. Bu sayının içinde, ilk sırada 290 kişi ile Makineci(Dikiş) mesleği bulunmaktadır. Bu sayı toplam açık iş sayısının yüzde 14,9'unu oluşturmaktadır. Bu mesleği Kumaş Paketleme İşçisi ve Beden İşçisi (Genel) meslekleri takip etmektedir.

İşe Yerleştirmeler

İŞKUR özellikle son yıllarda performansını önemli ölçüde artırarak 2018 yılında yıllık bazda 2 milyon 394 bin açık işi işgücü piyasasından toplamıştır. Şekil 2'den de görüleceği üzere bu artan performans İŞKUR işe yerleştirme hizmetlerine doğrudan yansımaktadır.

Şekil 2: Yıllara Göre İşe Yerleştirme Sayıları (2011-2018)

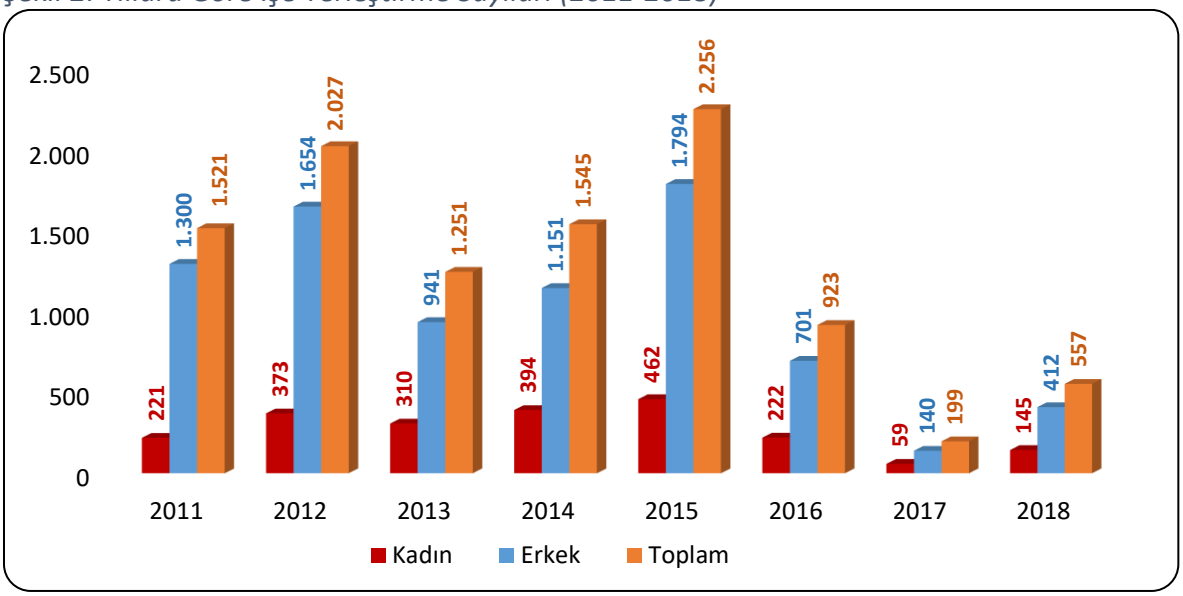

Kaynak: İŞKUR

2011 yılındaki işe yerleştirme sayısı 1.521 olan Kilis ilinde işe yerleştirilenlerin 1.300'ü erkek, geri kalan 221 kişi ise kadınlardan oluşmaktadır. Bu rakamlar yıllar itibariyle dalgalı bir seyir izlemektedir. 2015 yılında ise belirgin bir artış yaşanarak 2 bin 256 kişi İŞKUR tarafından işe yerleştirilmiştir. 2017 yılından itibaren bölgedeki politik risklerden dolayı düşüş görülmüştür. 2018 yılında işe yerleşenlerin yaklaşık yüzde 26,0'ı kadınlardan oluşmuştur. İşe yerleştirilen kadın sayısı yıllar içerisinde artarak 2018 yılında 145 kişi olmuştur.

İŞKUR'un; piyasayı yakından takip ederek il özelinde piyasanın sahip olduğu tüm değişkenleri göz önünde bulundurup işverenlerin işgücü ihtiyaçlarını zamanında karşılaması en temel fonskiyonları arasında yer almaktadır.

Tablo 2: Mesleklere Göre İşe Yerleştirme Sayıları (2018)

Meslekler	Erkek	Kadın	Genel Toplam
Makineci (Dikiş)	86	24	110
Kumaş Paketleme İşçisi	30	30	60
Büro İşçisi	29	19	48
Büro Memuru (Genel)	22	15	37
Beden İşçisi (Genel)	23	3	26
Betonarmeci	24	0	24
Temizlik Görevlisi	14	8	22
İş Makineleri Operatörü	19	0	19
Diğer Dikişçiler Ve Nakışçılar	17	0	17
Terzi	15	2	17

Kaynak: İŞKUR

Kilis ilinde 110 kişilik işe yerleştirmeyle Makineci (Dikiş) mesleği ilk sırada yer almaktadır. Bu sayı toplam işe yerleştirme sayısının %19,7'sini oluşturmaktadır. Bu mesleği Kumaş Paketleme İşçisi ve Büro İşçisi meslekleri takip etmektedir. Erkekler en çok Makineci (Dikiş) ve Kumaş Paketleme İşçisi mesleklerinde işe yerleştirilirken,kadınlar ise en çok Kumaş Paketleme İşçisi ve Makineci (Dikiş) mesleklerinde işe yerleştirilmiştir.

Kayıtlı İşsiz

Kayıtlı İşsiz; Hali hazırda herhangi bir gelir getirici işte çalışmayıp Kurumumuza iş arama maksadı ile başvuran kişilerdir.

Kurumumuz ilgili mevzuat gereğince kayıtlı iş arayanlarına en az bir yıl süre ile hizmet vermekle yükümlü olmakta olup, iş arayanlar İŞKUR sistemi üzerinde durumlarını

güncelleyerek iş aramaya devam ettikleri sürece İŞKUR hizmetlerinden herhangi bir süre kısıtı olmadan yararlanabilmektedirler.

Son 12 ay içerisinde İŞKUR hizmetlerine başvurusu veya profil güncellemesi yapmadığı tespit edilen kayıtlar sistem tarafından pasife alınmaktadır. Ayrıca iş arayanlar kayıtlarını istedikleri zaman pasife alarak İŞKUR hizmetlerinden yararlanmayı sonlandırabilmektedir.

Şekil 3: Yıllar İtibariyle Cinsiyete Göre Kayıtlı İşsiz Sayısı (2011-2018)

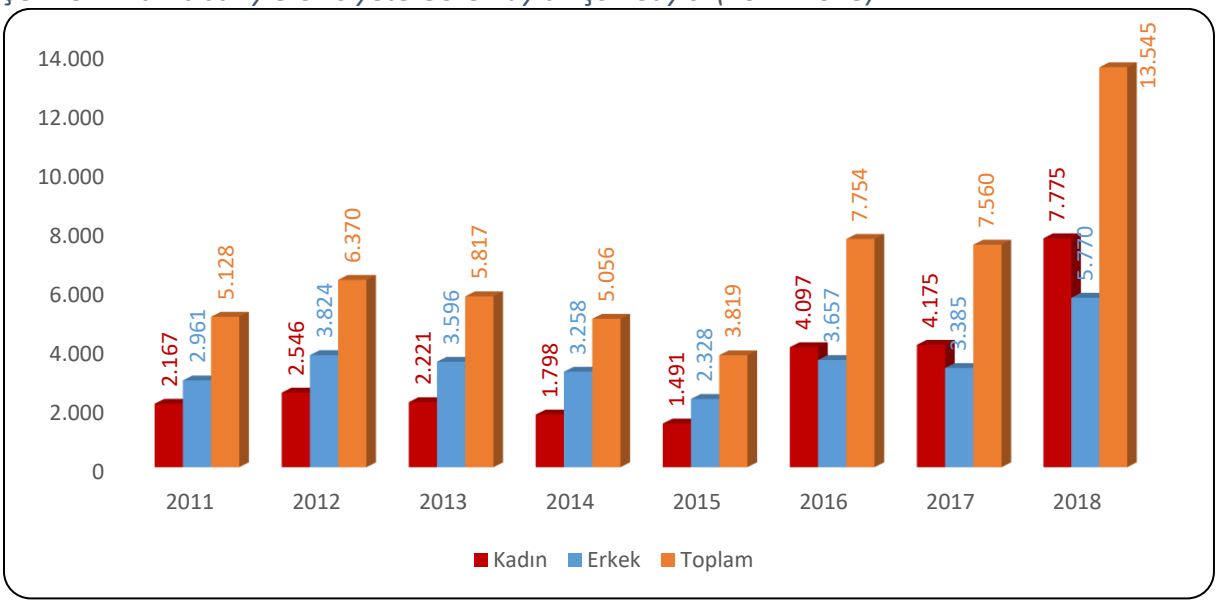

Kaynak: İŞKUR

2011 yılında Kilis ilinde İŞKUR'a kayıtlı 5 bin 128 işsiz bulunmaktadır. Kayıtların 2 bin 961'i erkek, 2 bin 167'si ise kadınlardan oluşmaktadır. 2018 yılında ise toplam 13 bin 545 kişi işsiz. 2015 yılındaki düşüşün nedeni ise 2015 yılı içinde kayıtlı işsiz sorgulamalarında SGK kayıtlarının baz alınması yöntemine geçilmesidir. Bu gelişme, sayesinde İŞKUR olarak işsizlerin işgücündeki durumlarını anlık olarak takip edilebilme imkanına erişmiştir.

Yıllar itibariyle kadın ve erkek dağılımları incelendiğinde dikkati çeken nokta, İŞKUR'a kayıtlı kadınların sayısındaki önemli artıştır. 2011 yılında Kilis'te 2 bin 167 kayıtlı işsiz kadın bulunmakta iken bu sayı 2018 yılında önemli ölçüde artarak 7 bin 775'e yükselmiştir. Bu artışta olarak kayıtlarda yerini almıştır. Yıllar itibariyle toplam kayıtlı işsiz sayısında artış eğilimi dikkati çekmektedir İŞKUR'un sunmuş olduğu hizmetleri hem nitelik hem de nicelik olarak iyileştirmesi çok önemli bir faktördür.

Kilis ilinde mesleklere göre kayıtlı işsiz sayıları incelendiğinde en fazla kayıtlı işsizin olduğu ilk 10 mesleğin başında Beden İşçisi (Genel) mesleği yer almakta olup bu meslekte Kilis ilinde Kuruma kayıtlı 7 bin 301 işsiz bulunmaktadır. Bu rakam Kilis ilindeki toplam kayıtlı işsiz

sayısının yüzde 53,9'unu oluşturmaktadır. Bu mesleği Temizlik Görevlisi, Beden İşçisi (Temizlik) ve Büro Memuru meslekleri takip etmiştir. Kadın kayıtlı işsizlerde en çok Beden İşçisi (Genel) Temizlik Görevlisi, Beden İşçisi (Temizlik) gibi mesleklerin yanı sıra Büro Memuru ve El Nakışçısı gibi mesleklerde de kayıtlı işsiz bulunmaktadır.

Aktif İşgücü Programları

İŞKUR, aktif işgücü piyasası programları aracılığıyla istihdamın korunmasına ve artırılmasına, işsizlerin mesleki niteliklerinin geliştirilmesine, işsizliğin azaltılmasına ve özel politika gerektiren kişi ve grupların işgücü piyasasına kazandırılmasına yardımcı olmakta ve işsizlikten istihdama geçişi kolaylaştırmaya çalışmaktadır. Aktif işgücü piyasası programları içerisinde bulunan mesleki eğitim kursları, işbaşı eğitim programları ve girişimcilik eğitim programları ile işgücüne nitelik kazandırmaktadır.

Tablo 3: Mesleki Eğitim Kursları ve Katılımcı Sayıları (2011-2018)

Yıllar	Kurs	Kadın	Erkek	Toplam
2011	39	269	426	695
2012	61	492	529	1.021
2013	29	259	202	461
2014	20	141	108	249
2015	19	425	102	527
2016	16	285	115	400
2017	11	188	73	261
2018	11	205	27	232

Kaynak: İŞKUR

Mesleki eğitim kursları 2012 yılına kadar artış eğilimi gösterirken sonrasında ise azalış göstermiştir. 2018 yılında ise düzenlenen 11 mesleki eğitim kursuna 232 kursiyer katılmıştır. Katılan kursiyerlerin 27'si erkek, 205'i kadınlardan oluşmaktadır.

Mesleki eğitim kursları; yeni bir meslek kazandırılması veya var olan mesleki becerilerin geliştirilmesi suretiyle bireylerin istihdam edilebilirliğini arttırmaya yönelik programlardır. Bu kapsamda düzenlenecek kursların beceri eksikliği olan kitlelere ulaşması büyük önem taşımaktadır. Cinsiyet bazında kursa katılan bireyler incelendiğinde kadın katılımcıların daha fazla olduğu görülmektedir. Kadınların eğitim seviyesi arttıkça işgücüne katılımlarının arttığı gerçeği düşünüldüğünde mesleki eğitim kursları ile kadınların beceri seviyeleri arttırılarak işgücü piyasasına girişleri ve istihdam edilebilirlikleri kolaylaştırılmaktadır. 2018 yılında kursiyerlerin yüzde 89'4 ünün kadınlardan oluştuğu görülmektedir. Bu bilgiler ışığında

katılımcıların cinsiyet dağılımı incelendiğinde kadınların yüksek oranda olması hedef kitlenin doğru belirlendiğini göstermektedir.

Tablo 4: Mesleki Eğitim Kurslarının Cinsiyete Göre Meslek Dağılımı

Toplam	Erkek	Kadın
Kadın Dış Giysileri Dikim Elemanı	Erkek Üst Giysileri Dikim Elemanı	Kadın Dış Giysileri Dikim Elemanı
Takı İmalatçısı	Zeytin Yetiştiricisi	Takı İmalatçısı
Paketleme İşçisi (Gıda)	Paketleme İşçisi (Gıda)	Paketleme İşçisi
Erkek Üst Giysileri Dikim Elemanı	Paketleme İşçisi	Paketleme İşçisi (Gıda)
Zeytin Yetiştiricisi		Makine Nakışçısı
Paketleme İşçisi		Zeytin Yetiştiricisi
Makine Nakışçısı		Erkek Üst Giysileri Dikim Elemanı
Yöresel Gıda Ürünleri Üretim Elemanı		Saça Geçici Ve Kalıcı Şekil Verme Teknikleri Uygulayıcısı
Saça Geçici Ve Kalıcı Şekil Verme Teknikleri Uygulayıcısı		Giyim Aksesuarları Dikim Elemanı
Giyim Aksesuarları Dikim Elemanı		Yöresel Gıda Ürünleri Üretim Elemanı

Kaynak: İŞKUR

2018 yılında en fazla sayıda katılımcının olduğu kurslar Kadın Dış Giysileri Dikim Elemanı, Takı İmalatçısı ve Paketleme İşçisi (Gıda) mesleklerinde düzenlenmiştir. En fazla sayıda kadın katılımcının olduğu kurslar ise Kadın Dış Giysileri Dikim Elemanı, Takı İmalatçısı ve Paketleme İşçisi mesleklerinde düzenlenmiştir. Erkeklerde ise en fazla Kadın Dış Giysileri Dikim Elemanı Erkek Üst Giysileri Dikim Elemanı, Zeytin Yetiştiricisi, Paketleme İşçisi(Gıda) , Paketleme İşçisi mesleklerinde kurs düzenlenmiştir.

Tablo 5: İşbaşı Eğitim Programı ve Katılımcı Sayıları (2011-2018)

Yıllar	Kurs	Kadın	Erkek	Toplam
2011	38	98	226	324
2012	52	74	234	308
2013	61	120	184	304
2014	53	119	111	230
2015	86	95	164	259
2016	148	101	331	432
2017	81	182	200	382
2018	101	177	241	418

Kaynak: İŞKUR

İşsizliğin en önemli nedenlerinden biri işsizlerin gerekli mesleki bilgi ve beceriye sahip olmamasının yanında yeterli iş tecrübesinin de bulunmamasıdır. İşbaşı eğitim programının

temel gayesi mesleki deneyimi veya iş tecrübesi olmayan kişilere mesleki deneyim ve iş tecrübesi kazandırılarak bu kişilerin istihdam edilebilirliklerinin arttırılmasıdır. Bir diğer gaye ise nitelikli işgücü temin etmekte zorlanan işverenlere işe alacakları kişileri işyerinde belli bir süre gözlemleyerek ve eğitim vererek kişiler hakkında ayrıntılı bilgi sahibi olma ve işe alma konusunda isabetli bir karar verme imkânı sunmaktır.

2011 yılından itibaren işbaşı eğitim programlarının sayısı artış eğilimi içerisindedir. İşverenler tarafından oldukça rağbet gösterilen işbaşı eğitim programları, katılımcılar açısından da pratik eğitim almaları ve işyerinde tecrübe kazanarak sonrasında daha kolay iş bulmaları açısından önemli bir aktif işgücü programı olarak değerlendirilmektedir. Yıllar itibariyle İşbaşı Eğitim Programlarından faydalanan kişi sayısı artmıştır. Bu durum İŞKUR'un kurslarının daha çok kişiye beceri ve tecrübe kazandırdığını ve işgücü piyasasınında etkinliğini arttırdığını göstermektedir.

2018 yılında 101 program düzenlenmiş olup toplam 418 kişi programlara katılmıştır. Katılımcıların yüzde 42,3'ü kadınlardan, yüzde 57,7'si ise erkeklerden oluşmaktadır.

Tablo 6: İşbaşı Eğitim Programlarının Cinsiyete Göre Meslek Dağılımı

Toplam	Erkek	Kadın
Büro İşçisi	Büro İşçisi	Büro İşçisi
Kumaş Paketleme İşçisi	Şoför (Yolcu Taşıma)	Kumaş Paketleme İşçisi
Şoför (Yolcu Taşıma)	Kumaş Paketleme İşçisi	Çocuk Gelişimi Meslek Elemanı
Büro Memuru (Genel)	Sentetik-Pamuk İplik Kontrol İşçisi	Büro Memuru (Genel)
Kalite Kontrolcü-Tekstil	Terzi	Kalite Kontrolcü-Tekstil
Çocuk Gelişimi Meslek Elemanı	Büro Memuru (Genel)	Satış Elemanı (Perakende)
Sentetik-Pamuk İplik Kontrol İşçisi	Kalite Kontrolcü-Tekstil	Çocuk Bakıcısı/Çocuk Bakım Elemanı
Terzi	Eczacı Kalfası	Paketleme İşçisi (Gıda)
Satış Elemanı (Perakende)	Satış Elemanı (Perakende)	Fırıncı Ustası-Unlu Mamuller
Garson (Servis Elemanı)	Reyon Görevlisi	Ön Muhasebeci

Kaynak: İŞKUR

2018 yılında Kilis ilinde yararlanıcı sayısı en fazla olan işbaşı eğitim programları Büro İşçisi, Kumaş Paketleme İşçisi mesleklerindedüzenlenmiştir.Bu meslekler,Büro İşçisinde mesleğinde hem kadın hem de erkek katılımcılar için ilk sırada yer almaktadır.

Tablo 7: Girişimcilik Eğitim Programı ve Katılımcı Sayıları (2011-2018)

Yıllar	Kurs	Kadın	Erkek	Toplam
2011	5	48	77	125
2012	9	101	121	222
2013	4	43	48	91
2014	4	44	56	100
2015	2	14	36	50
2016	3	23	52	75
2017	9	64	161	225
2018	18	197	229	426

Kaynak: İŞKUR

Girişimcilik Eğitim Programları, istihdamın korunması, artırılması, geliştirilmesi ve işsizliğin azaltılması hedefleri çerçevesinde işsizlere kendi işlerini kurma imkânı sunarak hem işsiz olan bireyleri işsizlikten kurtarmayı hem de bireylere ilave istihdam imkânı oluşturmayı hedeflemektedir. 2018 yılında 18 girişimcilik eğitim programı düzenlenmiştir. 2018 yılında düzenlenen girişimcilik eğitim programı sayısı 2017 yılına göre yüzde iki katına çıkmıştır. Programa 2018 yılında 197'si kadın, 229'u erkek olmak üzere toplam 426 kişi katılmıştır.

İşsizlik Ödeneği

İşsizlik sigortası, kişinin bir işyerinde çalışırken; çalışma istek, yetenek, sağlık ve yeterliliğinde olmasına rağmen, kendi istek ve kusuru dışında işini kaybetmesi halinde uğradıkları gelir kayıplarını kısmen de olsa karşılayabilmek için, sigortacılık tekniği ile faaliyet gösteren sigorta koludur.

Şekil 4: Yıllar İtibariyle İşsizlik Ödeneği Hak Eden Sayısı (2012-2018)

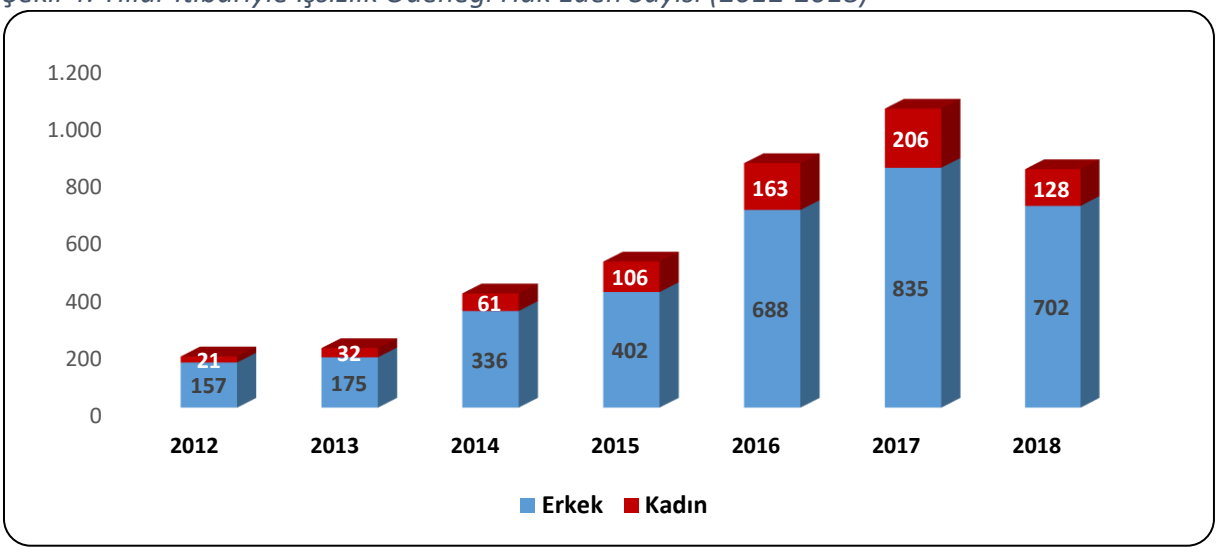

Kaynak: İŞKUR

Kilis ilinde 2018 yılında yüzde 15,4'ü kadın olmak üzere 834 kişi işsizlik ödeneği almaya hak kazanmıştır. İşsizlik ödeneğini hak edenlerin sayısı ise 2018 yılında 2017 yılına göre yüzde 20 oranında azalış göstermiştir.

İKİNCİ BÖLÜM

İŞGÜCÜ PİYASASI TALEP ARAŞTIRMASI SONUÇLARI

İşgücü piyasasında arz ve talep dengesinin dinamiklerini görmek adına işgücü piyasasındaki gelişmeleri takip etmek oldukça önemlidir. İşgücü piyasasında işgücü arzı ve talebinin niteliklerini ortaya çıkarmak ise söz konusu etkin işleyişin ön şartı olarak kabul edilmektedir. İşgücü arzında görülen fazlalıklara rağmen hala belirli alanlarda işgücü sıkıntısı çekilmekte, nitelik uyumsuzluğu sonucu işsizlik azalış eğilimine girememektedir. Bu sorun da gelişmiş ülkelerin dahi işgücü piyasasında en çok sıkıntı çektiği konuların başında gelmektedir.

İşgücü piyasasında eşleştirme hizmetlerinde yaşanan bu tür sıkıntıları bertaraf edebilmek için işgücünün istihdam edilebilirliğini arttırmak odak nokta olarak ortaya çıkmasına rağmen ilk önce işgücü piyasasının gerçek ihtiyaçlarını tespit etmek önemlidir. Bunun sebebi işgücü piyasasının ihtiyacı olmamasına rağmen söz konusu alanda işgücü yetiştirilmesi gibi etkin olmayan faaliyetlerde bulunmanın oluşturduğu etkinlik problemi olarak söylenebilir. Belirli bir alanda işgücü ihtiyacı var mı? İhtiyaç varsa kaç kişilik açık iş mevcut? Hangi beceriler aranmakta? Bir mesleğin temininde güçlük çekiliyorsa bunun sebebi işe başvuru yapılmaması mı, gerekli niteliğe sahip olunamadığından mı ya da ücret ve çalışma koşulları beğenilmediği için mi? Bu soruların cevaplarına ulaşmak, etkin bir eşleştirme hizmeti için zaruri görünmektedir. Bu sebeple işgücü piyasasının talep boyutunun ele alınıp, Kurum politikalarına yön vermesi için çok ciddi çalışmalar yapılmaktadır. İşgücü piyasasının arz yönünü ele alan ve istatistiklerini yayımlayan Türkiye İstatistik Kurumu (TÜİK), bu çalışmalarını Sürekli Hanehalkı İşgücü Anketleri aracılığıyla gerçekleştirmektedir. Talep tarafına ilişkin ise İŞKUR'un İşgücü Piyasası Araştırmaları bu alandaki boşluğu kapatmaya yöneliktir. Bu bağlamda işgücü piyasasının seyrini izlemek, değerlendirmek ve beklentileri açığa çıkarmak gayesiyle İşgücü Piyasası Araştırması yapılmaktadır.

Türkiye İş Kurumuna verilen görevlere istinaden işgücü piyasası ihtiyaçlarının tespit edilmesi gayesiyle Türkiye İş Kurumunca 2007 yılından itibaren İşgücü Piyasası Araştırmaları (İPA) periyodik olarak sürdürülmektedir. Değişik yöntemler kullanılarak 2007 yılından günümüze kadar devam ettirilen araştırmalar 2009-2013 tarihleri arasında yılda iki defa yapılmış olup, sonraki yıllarda ise yılda bir kez yapılmıştır. İşgücü piyasası araştırmaları 2011 yılı ikinci yarısından itibaren TÜİK işbirliğiyle devam etmektedir.

Bu çalışmaların temel amaçları, işgücü piyasası ile ilgili periyodik bilgi elde etmek, işgücü piyasasında mevcut ve gelecek dönemde meydana gelen veya gelmesi beklenen mesleki değişim ve gelişmeleri izlemek, işgücü piyasasının talep yapısını ortaya koymak ve bu sonuçlar üzerinden aktif istihdam politikalarına veri kaynağı teşkil etmek şeklindedir. Bu çalışmanın önemli amaçlarından biri de İŞKUR dışında diğer kurum ve kuruluşların işgücü talebi hakkında bilgi ihtiyacını karşılamaktır. Bu çalışma yerel istihdam politikalarına yön verecek yegane kaynaktır.

Türkiye İş Kurumu, 2019 Yılı İşgücü Piyasası Araştırması kapsamında 1 Nisan-3 Mayıs 2019 tarihleri arasında Türkiye genelinde 83 bin 887 işletme ziyaret edilerek yüze görüşme yöntemiyle veri derlenmiştir. TÜİK İşyeri Kayıtları Sistemi altlık kullanılarak Avrupa Topluluğu Ekonomik Faaliyetlerin İstatistiki Sınıflaması (NACE) Rev. 2 sınıflandırmasına göre Tarım, Kamu Yönetimi ve Savunma; Zorunlu Sosyal Güvenlik, Hane Halklarının İşverenler Olarak Faaliyetleri dışındaki 18 alt sektörde yer alan ve 20 ve daha fazla çalışanı olan işletmeler için 77 ilde tamsayım, 4 ilde (Ankara, İstanbul, İzmir, Bursa) örneklem yöntemiyle çalışılmıştır. 2-9 ile 10-19 arası çalışanı olan işletmelerde ise Türkiye geneli sonuç alabilmek için örneklem yöntemiyle sahaya çıkılmıştır.

İşyerleri ile Kurum personeli tarafından yüz yüze görüşme yöntemiyle gerçekleştirilen "İl İşgücü Piyasası Araştırması İşyeri Bilgi Formu" kapsamında,

- Temel işletme bilgileri
- Mevcut istihdam bilgileri (Cinsiyet, Meslek)
- Açık iş (Meslek, Talep Edilen Eğitim ve Beceri düzeyleri, Arama Kanalı, Cinsiyet)
- Temininde güçlük çekilen meslekler (Meslek, Güçlük Çekme Nedeni)
- Bir yıl sonrası için artış/azalış olacağı düşünülen mesleklere ilişkin sorular sorulmuştur.

İŞLETMELER VE MEVCUT İSTİHDAM

İşyerleri ve Mevcut İstihdam bölümünde Kilis ilinde gerçekleştirilen işgücü piyasası araştırması kapsamında bulunan işletmeler ile çalışanlar üzerinde durulmaya çalışılacaktır. İşletmelerin İŞKUR hizmetlerinden yararlanma durumu ve hangi tür hizmetlerden yararlandığı, işletmelerin vardiyalı çalışma yapma durumları, ihracat yapıp yapmama durumları, işletmelerde İK sorumlusu olup olmadığı, Ar-Ge çalışması yapılıp yapılmadığı ile

part-time çalışanın bulunup bulunmadığı durumlarına ilişkin toplanan bilgilere yer verilecektir. Çalışma kapsamında Kilis ilinde 145 işletme için veri derlenmiştir. Bu işletmelerde 3 bin 773 çalışan tespit edilmiştir.

İşyeri Verileri

Araştırma kapsamında Kilis ilinde 10 ve daha fazla çalışanı olan işletmeler için veri derlenmiştir. Tablo 8'de Kilis ilinde araştırma kapsamında olan işletmelerin sektörel dağılımı incelenecektir.

Tablo 8: İşletmelerin Sektörel Dağılımı

Sektörler	İşletme Sayısı
Ulaştırma ve depolama	33
İmalat	32
İnşaat	23
Toptan ve perakende ticaret	20
İdari ve destek hizmet faaliyetleri	7
Konaklama ve yiyecek hizmeti faaliyetleri	6
Eğitim	5
Diğer hizmet faaliyetleri	5
Mesleki, bilimsel ve teknik faaliyetler	4
İnsan sağlığı ve sosyal hizmet faaliyetleri	4
Elektrik, gaz, buhar ve iklimlendirme üretimi ve dağıtımı	3
Madencilik ve taş ocakçılığı	1
Su temini; kanalizasyon, atık yönetimi ve iyileştirme faaliyetleri	1
Bilgi ve iletişim	1
Genel Toplam	**145**

Kaynak: İPA 2019

Kilis ilinde Ulaştırma ve depolama sektörünün önemi, İşgücü Piyasası Araştırmalarında da ortaya çıkmıştır. Kilis ilindeki çalışma kapsamına giren işletmelerin yüzde 22,5'i Ulaştırma ve depolama sektöründe yer almaktadır. Türkiye geneli ile kıyaslama yapılacak olursa; Türkiye genelinde 10 ve daha fazla istihdamlı işletmeler içerisinde Ulaştırma ve depolama sektörünün bulunan işletmelerin ağırlığı yüzde 6,4 seviyesindedir. Bu durumda Kilis ilinde Ulaştırma ve depolama sektörünün bulunan işletmelerin toplam içindeki ağırlığı Türkiye ortalamasının üzerinde bulunmaktadır. Ulaştırma ve depolama sektörünün sonra en fazla sayıda işletme İmalat sektöründe faaliyet göstermektedir. Araştırma kapsamında İnşaat sektöründeki işletmelerin ülkemizdeki payı 14,8 iken Kilis ilinde İnşaat sektörünün payı yüzde 15,5 düzeyindedir. Kilis ilinde 10 ve daha fazla kişi istihdam eden işletmelerin yarıdan fazlası Ulaştırma ve depolama,imalat,inşaat sektörlerinde faaliyet göstermektedir.

En az işletme ise Madencilik ve taş ocakçılığı, Su temini; kanalizasyon, atık yönetimi ve iyileştirme faaliyetleri, Elektrik, gaz, buhar ve iklimlendirme üretimi ve dağıtımı sektörlerinde yer almaktadır. Ancak bu tablo incelenirken Kilis ili düzeyinde yalnızca 10 ve daha fazla istihdamı olan işletmelerin araştırma kapsamına dahil olduğu göz önünde bulundurulmalıdır.

Şekil 5: Sektörlere Göre Part-time Çalışanı Olan İşletmelerin Oranı

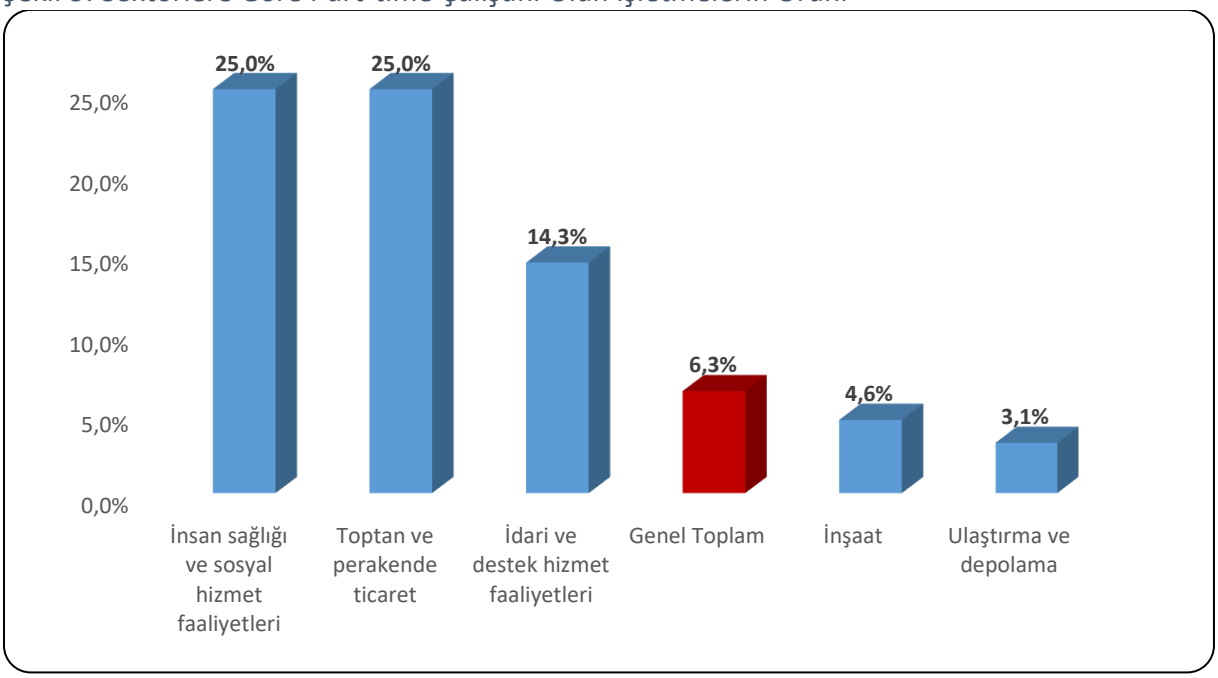

Kaynak: İPA 2019

Kilis ili genelinde part-time çalışması olan işletmelerin oranı yüzde 6,3 olarak gerçekleşmiştir. İnsan sağlığı ve sosyal hizmet faaliyetleri ve Toptan ve perakende ticaret sektöründe yer alan işletmelerin yüzde 25'inde part-time çalışan bulunmaktadır. Part-time çalışma açısından ikinci sırada İdari ve destek Hizmet Faaliyetleri sektörü yer almaktadır. Bu sektördeki işletmelerin yüzde 14,3'ünde part-time çalışan bulunmaktadır. Üçüncü sırada ise yüzde 4,6 ile inşaat yer almaktadır. Bu sektörlerde bulunan işletmelerde part-time çalışan olmasının sebebi, ilgili sektörün koşullarının part-time çalışmaya uygun olmasıdır.

Türkiye genelinde İnsan Sağlığı ve Sosyal Hizmet Faaliyetleri sektörü part-time çalışma konusunda öne çıkmıştır ve işletmelerin yüzde 36,8'inde part-time çalışan yer almaktadır.

Part-time çalışma bir esnek çalışma şekli olup işgücü piyasasında özellikle kadınlar ve gençler tarafından talep edilmektedir. Şekil 6'da part-time çalışma yapılan ve yapılmayan işletmelerdeki kadın çalışan oranları bulunmaktadır.

Şekil 6: İşletmelerde Part-time çalışma durumu ve Kadın çalışan oranı

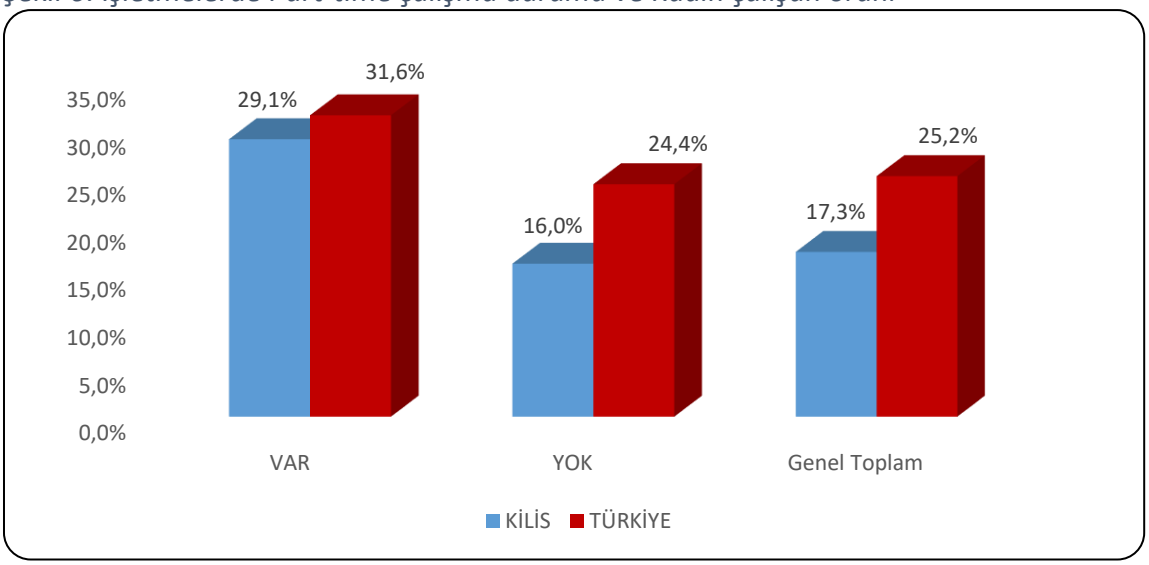

Kaynak: İPA 2019

Türkiye genelinde 10+ istihdamlı işletmelerde çalışanların yüzde 25,2'sini kadınlar oluşturmaktayken Kilis ilinde bu oran yüzde 17,3 olarak gerçekleşmiştir. Kilis ili verileri incelendiğinde part-time çalışanı olmayan işletmelerde kadın çalışan oranı yüzde 16,0 iken part-time çalışanı olan işletmelerde kadın çalışan oranı yüzde 29,1 seviyesindedir. Türkiye geneli verileri incelendiğinde ise part-time çalışanı olmayan işletmelerde kadın çalışan oranı yüzde 24,4 iken part-time çalışanı olan işletmelerde kadın çalışan oranı yüzde 31,6 seviyesindedir. Hem ülke genelinde hem de Kilis ilinde part-time çalışma, kadın istihdamını olumlu etkilemektedir.

Şekil 7: Sektör Bazında İşletmelerin Vardiyalı Çalışma Yapma Durumu

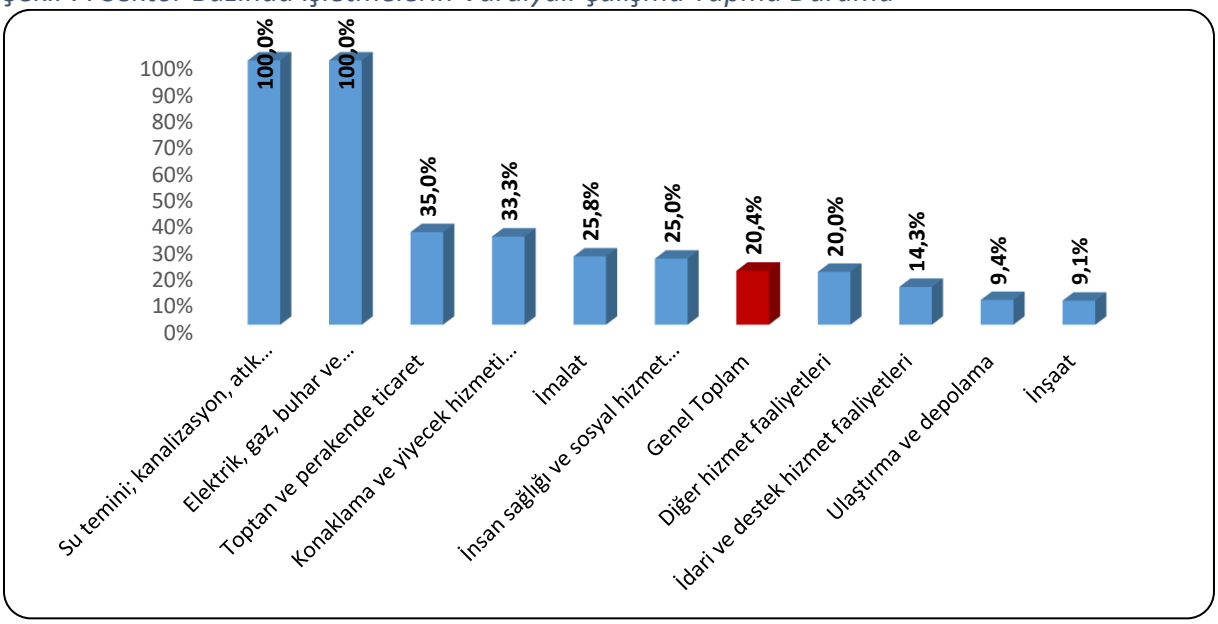

Kaynak: İPA 2019

Kilis ilinde işletmelerin yüzde 20,4'sinde vardiyalı çalışma mevcut olup bu oran 10+ istihdamlı işletmeler için Türkiye genelinde yüzde 25,6 seviyesindedir. Kilis ilinde en fazla vardiyalı çalışma yapan Su temini; kanalizasyon, atık yönetimi ve iyileştirme faaliyetleri ile Elektrik, gaz, buhar ve iklimlendirme üretimi ve dağıtımı, Toptan ve perakende ticaret sektörlerinde görülmektedir. Bu sektörlerde faaliyet gösteren 10+ istihdamlı işletmelerin yarıdan fazlasında vardiyalı çalışma söz konusudur. İnşaat sektörü ise yüzde 9,1 ile en az vardiyalı çalışma yapılan sektör olmuştur.

Şekil 8: Kadınların Vardiyalı Çalışma Durumu

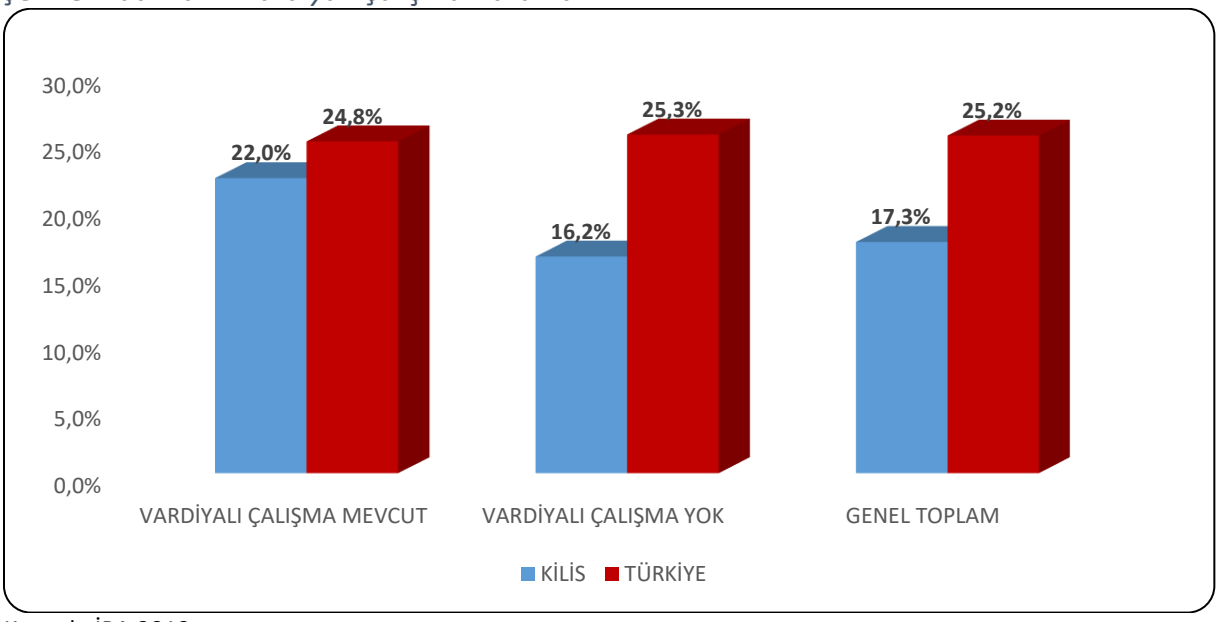

Kaynak: İPA 2019

Vardiyalı çalışma yapılan işletmelerde özellikle gece çalışmalarında erkekler daha yoğun bir şekilde çalıştırılmaktadır. Kadınların gece vardiyasında çalışabilmesi mevzuat açısından da özel düzenlemelere tabidir. Yasal yükümlülükler ve ailevi sorumluluklar gibi sebeplerle vardiyalı çalışma yapılan işletmelerde erkek işgücünün daha yüksek oranda yer alması beklendik bir durumdur.

Şekil 8'de söz konusu eğilimin aksi yönünde bir durum olduğu göze çarpmaktadır. Kilis ilinde vardiyalı çalışma yapılmayan işletmeler için çalışanlar içerisinde kadın oranı, vardiyalı çalışma yapılan işletmelere kıyasla daha düşüktür. Vardiyalı çalışma yapılan işletmelerde çalışanların yüzde 22'si kadın, yüzde 78'i ise erkeklerden oluşmaktadır. Vardiyalı çalışma yapılmayan işletmelerde ise çalışanlar içerisinde kadın oranı yüzde 16,2'ye gerilemektedir. Bu işletmelerde erkeklerin nihai olarak daha fazla oranda çalıştığı görülmektedir. Fakat bunun sebebi genel olarak Kilis ilinde 10+ istihdamlı işletmelerde çalışanların sadece yüzde

17,3'ünün kadınlardan oluşmasıdır. Yani her 10 çalışandan 2'si kadınlardan oluşmakta olup, Türkiye ortalamasında ise her 10 çalışandan 3'ü kadınlardan oluşmaktadır.

Türkiye ortalamasında vardiyalı çalışma yapılan ve yapılmayan işletmelerdeki kadın çalışan oranında 0,5 puanlık bir fark söz konusudur. Vardiyalı çalışma yapılmayan işletmelerdeki çalışanlarda kadın oranı, vardiyalı çalışma yapılan işletmelere göre daha yüksektir. Şekilden de görüldüğü üzere bu fark Kilis ilinde aksi yönde işlemektedir.

Şekil 9: Sektörlere Göre İşletmelerin İhracat Yapma Oranı

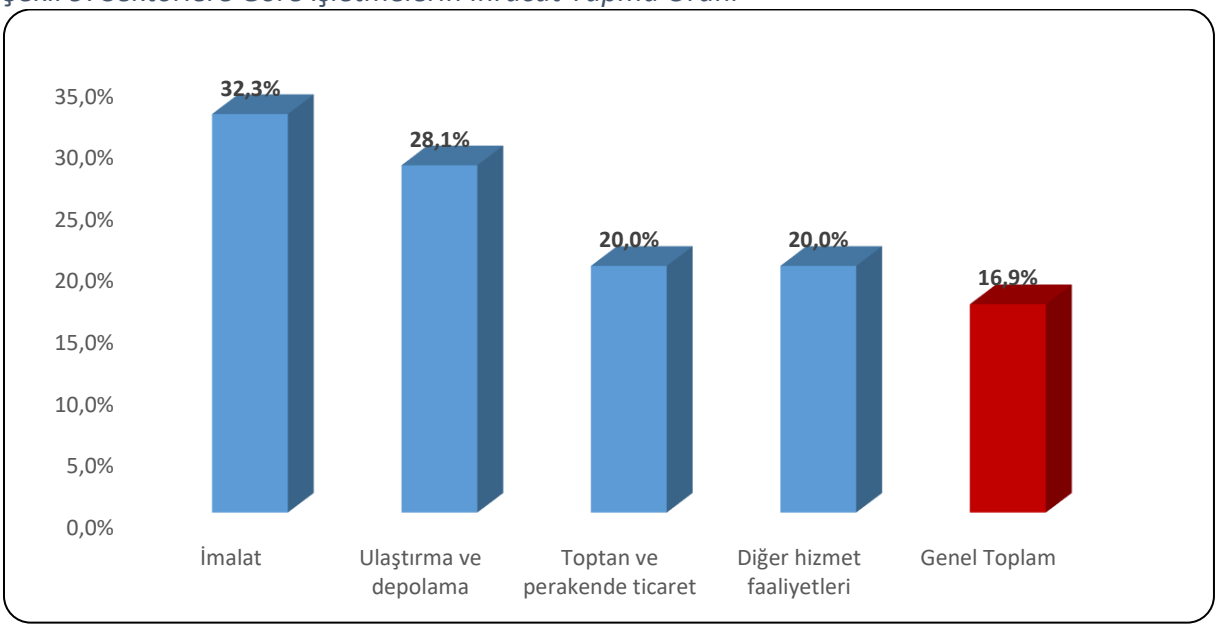

Kaynak: İPA 2019

Kilis ilindeki işletmelerin yüzde 16,9'unda ihracat yapılmaktadır. İmalat sektöründe bulunan işletmelerin yüzde 32,3'ü ihracat yapmakta, ikinci sırada ise Ulaştırma ve depolama sektörü bulunmaktadır. Bu iki sektör dışında Toptan ve Perakende Ticaret sektörü ve Diğer hizmet faaliyetleri de ihracat yapan işletme oranı anlamında Kilis ili ortalamasına göre daha yüksek seviyededir. Türkiye genelinde 10+ istihdamlı işletmelerin yüzde 19,9'u ihracat yapmakta ve ilk iki sektör olarak yüzde 47,5 ile İmalat ve yüzde 31,7 ile Madencilik ve taş ocakçılığı sektörleri ön plana çıkmaktadır.

İşletme sayısı bakımından imalat sektörünün payı yüzde 32,3 iken, ihracat yapan işletme oranında ilk sırada yer almaktadır. Bu sektördeki işletmelerin ihracat yapma oranının diğer sektörlere nazaran yüksek olması ihracata dayalı ekonomik faaliyet gösterdiklerine işaret etmektedir. İhracat yapan işletmelerde ise istihdam kapasitesinin ve işgücü verimliliğinin yüksek olması beklenebilir.

Kilis ilinde işletmelerin yüzde 12,0'ı e-ticaret yapmaktadır. E-ticaret yapmayan işletmelere ise neden e-ticaret yapmadıkları sorusu sorulmuştur. Tablo 9'da sonuçların dağılımı görülmektedir.

Tablo 9: E-Ticaret Yapmama Nedenleri

E-Ticaret Yapmama Nedeni	Oran
Üretilen ürün/hizmetlerin e-ticarete uygun olamaması	95,2%
E-ticaret konusunda bilgisi olan personel eksikliği	6,4%
Finansman yetersizliği	3,2%
Elektronik ticareti teşvik eden mekanizmaların var olamaması	0,8%
E-ticaretin güvensiz bir mecra olması	0,8%

Kaynak: İPA 2019

Kilis ilinde e-ticaret yapmayan işletmelerin büyük bir çoğunluğu neden olarak Üretilen ürün/hizmetlerin e-ticarete uygun olamamasını göstermiştir. İkinci sırada ise E-ticaret konusunda bilgisi olan personel eksikliği gelmektedir. Ülke genelinde ise e-ticaret yapan işletme oranı yüzde 13 iken e-ticaret yapmama nedeninde ilk sırada Üretilen ürün/hizmetlerin e-ticarete uygun olamaması gelmektedir.

Şekil 10: Ar-Ge Çalışması Yapan İşletme Durumu

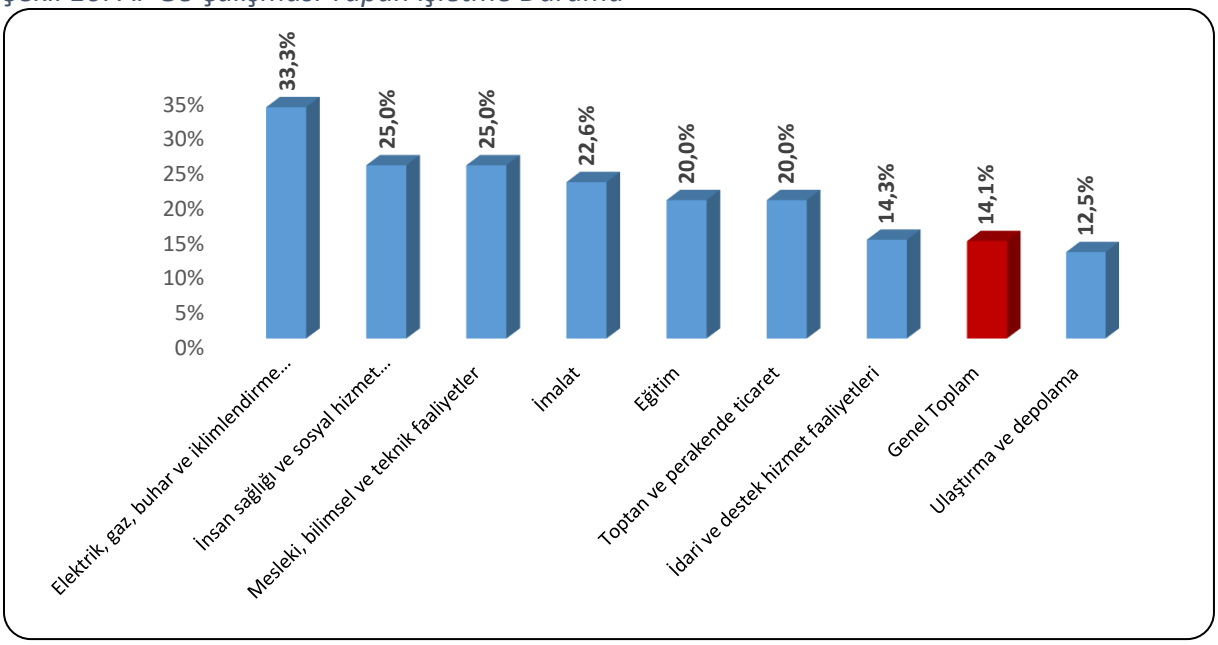

Kaynak: İPA 2019

Kilis ilinde 18 sektörden 8 sektörde bulunan işletmeler Ar-Ge çalışması yapmaktadır. İl genelinde Ar-Ge çalışması yapan işletme oranı yüzde 14,1 olarak gerçekleşmiştir. Elektrik, gaz, buhar ve iklimlendirme üretimi ve dağıtımı sektöründe bulunan işletmelerin yüzde 33,3'ü Ar-Ge çalışması yapmaktadır. Bu sektörleri ise yüzde 25,0 ile İnsan sağlığı ve sosyal

hizmet faaliyetleri sektörü takip etmektedir. Türkiye genelinde 10+ istihdamlı işletmelerin yüzde 9,3'ü Ar-Ge çalışması yapmaktadır. Ülke genelinde yüzde 36,7 ile Bilgi ve İletişim ve yüzde 31,8 ile İmalat sektörleri Ar-Ge çalışması yapan işletme oranında ön plana çıkmaktadır. Kilis ilinde en fazla işletme Elektrik, gaz, buhar ve iklimlendirme üretimi ve dağıtımı sektöründe Ar-Ge çalışması yapan işletme oranı yüzde 33,3 ile il ortalamasının üstünde yer almaktadır.

Şekil 11: Gelecek Bir Yıl İçinde Yatırım Planlayan İşletme Oranı (%)

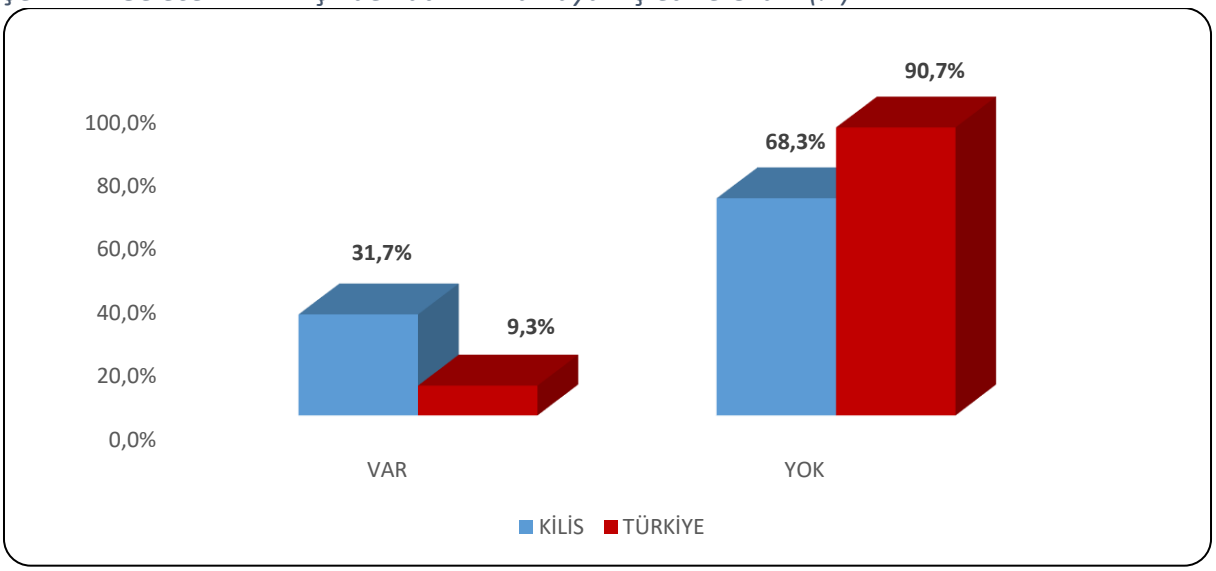

Kaynak: İPA 2019

Kilis ilinde 10+ çalışanı olan işletmelerin yüzde 31,7'si gelecek bir yıl içinde yatırım planlamakta iken, bu oran Türkiye genelinde yüzde 15,7 olarak gerçekleşmiştir. Şekil 12'de planlanan yatırım türlerine yer verilmiştir.

Şekil 12: Gelecek Bir Yıl İçinde Planlanan Yatırım Oranı (%)

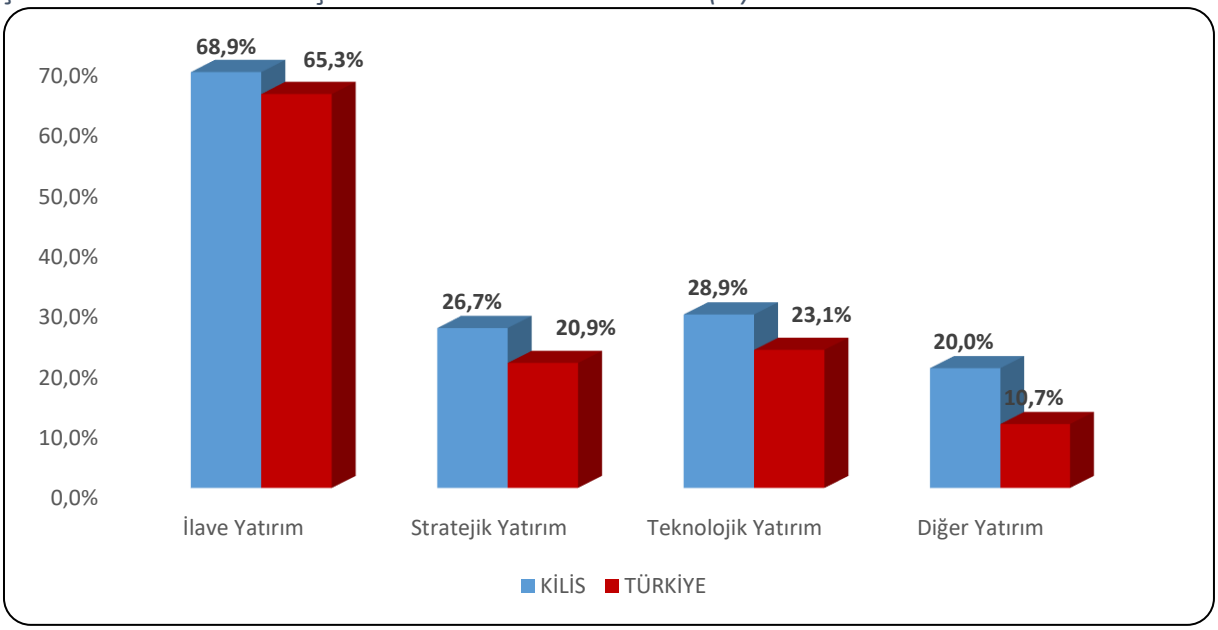

Kaynak: İPA 2019

Gelecek bir yıl içinde yatırım yapmayı planlayan işletmeler yatırım türlerine göre incelendiğinde; Kilis ilinde yatırım yapmayı planlayan 10+ çalışanı olan işletmelerin yüzde 64,9'ü ilave yatırım, yüzde 28,9'u teknolojik yatırım yapmayı planlamaktadır. Türkiye genelinde ise yatırım yapmayı planlayan işverenlerin yüzde 65,3'ü ilave yatırım, yüzde 23,1'i teknolojik yatırım, yüzde 20,9'u stratejik yatırım ve yüzde 10,7'i ise diğer yatırım türlerinde yatırım yapmayı planlamaktadır.

Şekil 13: Sektörlere Göre İŞKUR Hizmetlerinden Faydalanan İşletme Oranı

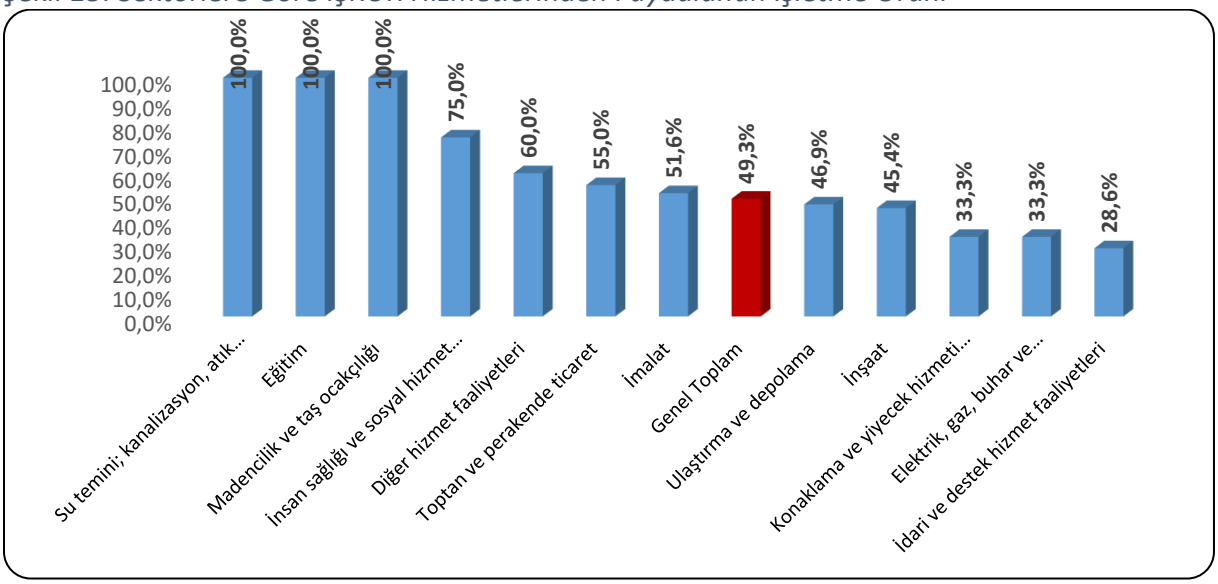

Kaynak: İPA 2019

Şekil 13'de İŞKUR hizmetlerinden son bir yıl içerisinde faydalanma oranları sektörler bazında gösterilmiştir. Türkiye genelinde İŞKUR hizmetlerinden faydalanma oranı yüzde 45,2

seviyesindedir. Kilis ilinde bulunan 10+ istihdamlı işletmelerin yüzde 49,3'ü İŞKUR hizmetlerinden faydalanmaktadır. Bu oran Kilis ili için Türkiye ortalamasının üzerinde bulunmaktadır.

Kilis ilinde Kültür, sanat, eğlence, dinlence ve spor sektöründe yer alan işletmelerin tamamı İŞKUR hizmetlerinden faydalanmaktadır. İlin en çok işletme sayısına sahip sektörü olan Su temini; kanalizasyon, atık yönetimi ve iyileştirme faaliyetleri sektöründe ise bu oran il geneli olan yüzde 49,3'ün üzerinde yüzde 100,0 seviyesinde gerçekleşmiştir.

Tablo 10: İŞKUR Hizmetlerinden Faydalanan İşletmelerin, Hizmetlerimize göre dağılımı

Sektörler	Çalışanlara Yönelik Eğitim	Danışmanlık ve Yönlendirme	Eleman Talebi	İEP	KÇÖ	Kurs	Teşvik
İmalat	6,3%	68,8%	81,3%	68,8%	0,0%	12,5%	56,3%
Ulaştırma ve depolama	0,0%	13,3%	46,7%	80,0%	0,0%	0,0%	6,7%
Toptan ve perakende ticaret	0,0%	27,3%	54,5%	63,6%	0,0%	0,0%	9,1%
İnşaat	0,0%	59,9%	49,9%	80,2%	9,8%	0,0%	19,8%
Eğitim	0,0%	60,0%	60,0%	100,0%	0,0%	0,0%	0,0%
İnsan sağlığı ve sosyal hizmet faaliyetleri	0,0%	66,7%	0,0%	100,0%	0,0%	0,0%	33,3%
Diğer hizmet faaliyetleri	0,0%	0,0%	33,3%	66,7%	0,0%	0,0%	0,0%
İdari ve destek hizmet faaliyetleri	0,0%	50,0%	100,0%	100,0%	0,0%	0,0%	0,0%
Konaklama ve yiyecek hizmeti faaliyetleri	0,0%	100,0%	50,0%	50,0%	0,0%	0,0%	0,0%
Su temini; kanalizasyon, atık yönetimi ve iyileştirme faaliyetleri	0,0%	100,0%	100,0%	100,0%	0,0%	0,0%	100,0%
Elektrik, gaz, buhar ve iklimlendirme üretimi ve dağıtımı	0,0%	0,0%	0,0%	100,0%	0,0%	0,0%	100,0%
Madencilik ve taş ocakçılığı	0,0%	0,0%	100,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%
Mesleki, bilimsel ve teknik faaliyetler	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%
Bilgi ve iletişim	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%
Genel Toplam	**1,4%**	**44,3%**	**57,1%**	**75,7%**	**1,4%**	**2,9%**	**22,8%**

Kaynak: İPA 2019

İŞKUR hizmetlerinden son bir yıl içerisinde faydalanmış olan işletmelerin yüzde 75,7'i İŞKUR'dan İşbaşı eğitim talebinde bulunmuştur. İşletmelerin 57,1'i Elaman talebi hizmetinden yararlanırken yüzde 44,3'u ise Danışmanlık ve Yönlendirme kapsamında İŞKUR hizmetlerinden faydalanmışlardır.

Çalışma kapsamında Kilis ilinde en fazla işletme sayısına sahip sektör olan Ulaştırma ve depolama sektöründe işverenlerin yüzde 80,0'ı İŞKUR'dan İşbaşı Eğitim talebinde bulunmuş, yüzde 46,7'ü Elaman talebi hizmetimizden yararlanmış ve yüzde 13,3'ü ise Danışmanlık ve Yönlendirmeden son bir yıl içerisinde yararlanmıştır. Sektör bazında işverenlerin son bir yıl içerisinde İŞKUR'un hangi hizmetlerinden yararlandığı sorusunun cevabı Tablo 10'da bulunmaktadır.

İŞKUR'un sunmuş olduğu çalışanlara yönelik eğitim hizmetlerinden İmalat sektöründeki işletmelerin son bir yılda yüzde 6,3'ü faydalanmıştır.

Tablo 11: İŞKUR'un Desteklemesini İstediğiniz Alanlar

Sektörler	Oran
Yeni alım yapılacak çalışanlar için sigorta ve prim desteği	66,2%
İşbaşı Eğitim Programı	47,2%
Yeni alım yapılacak çalışanlar için ücret desteği	45,8%
İşe Uygun Eleman Temini	43,0%
İşyerime özel sektörel danışmanlık vermesi	9,8%
Çalışanların niteliklerinin artırılması için mesleki eğitim desteği sunulması	9,2%
Genel Toplam	**100,0%**

Kaynak: İPA 2019

Kilis ilinde İŞKUR'un işletmeleri en fazla hangi alanda desteklemesi gerektiği sorulduğunda; işverenlerin yüzde 66,2'si yeni alım yapılacak çalışanlar için sigorta ve prim desteği cevabını vermiştir. İşbaşı Eğitim Programı ikinci sırada yer alırken, sonrasında ise Yeni alım yapılacak çalışanlar için ücret desteği seçeneği işaretlenmiştir.

Şekil 14: İŞKUR Hizmetlerinden Faydalanmama Nedenleri

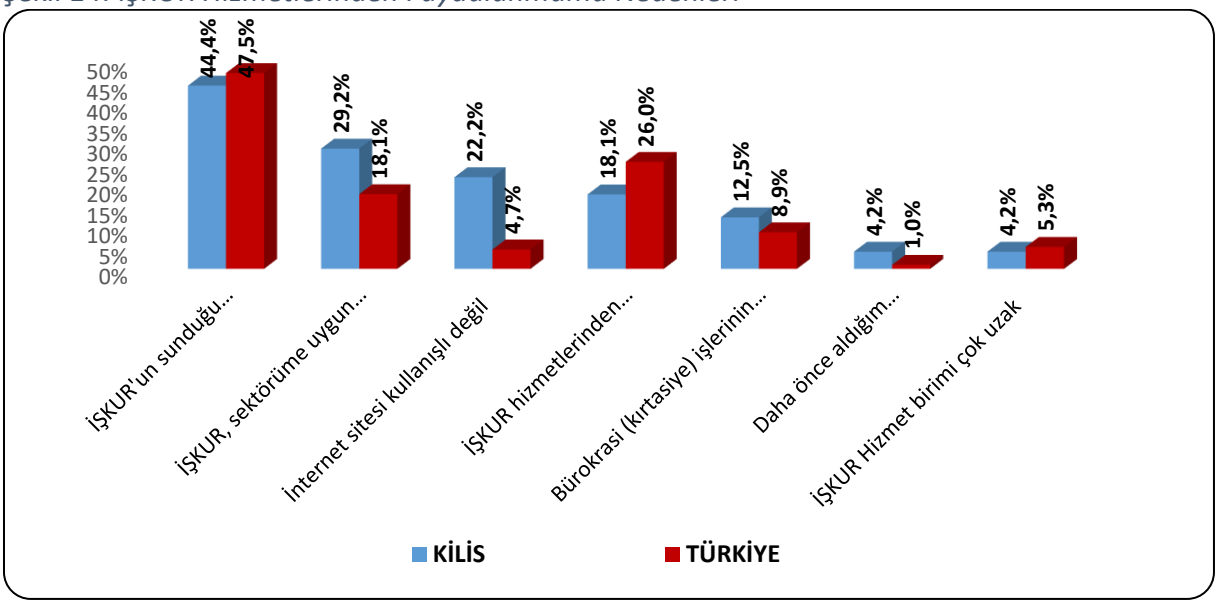

Kaynak: İPA 2019

Kilis ilinde İŞKUR hizmetlerinden faydalanmama nedenlerinde ilk üç sırada, yüzde 44,4 ile İŞKUR'un sunduğu hizmetlere diğer kaynaklardan ulaşılabilmesi, yüzde 29,2 ile İŞKUR'un sektöre uygun faaliyet sunmaması ve yüzde 22,2 ile İnternet sitesi kullanışlı değil gerekçe gösterilmiştir. Türkiye genelinde ise Kilis ilinde olduğu gibi ilk sırada yüzde 50 ile İŞKUR'un sunduğu hizmetlere diğer kaynaklardan ulaşılabilmesi gerekçe gösterilmiştir. Türkiye genelinde hizmetlerden haberdar olmama nedeniyle İŞKUR hizmetlerinden faydalanmıyorum

diye işverenlerin oranı Kilis iline göre daha yüksek seviyededir. Kilis ilinde ise İŞKUR Hizmet biriminin uzak olmasından ötürü İŞKUR hizmetlerinden faydalanamıyorum diyen işverenlerin oranı Türkiye ortalamasının altında gerçekleşmiştir.

Mevcut İstihdam

Kilis ilinde araştırma kapsamına dahil olan 10+ istihdamlı işletmelerde çalışanların verileri Mevcut İstihdam başlığı altında incelenecektir.

Kilis ilinde 10+ istihdamlı işletmeler için toplam çalışan sayısı 3 bin 573 olarak tespit edilmiştir. Cinsiyet bağlamında ele alındığında ise 2 bin 957 erkek çalışan ve 617 kadın çalışan mevcuttur.

Tablo 12: Sektörlere ve Cinsiyete Göre Çalışan Sayısı

Sektörler	Kadın Çalışan Sayısı	Erkek Çalışan Sayısı	Toplam Çalışan Sayısı
İmalat	106	764	870
Ulaştırma ve depolama	40	661	701
İnşaat	49	464	514
Toptan ve perakende ticaret	106	340	446
Bilgi ve iletişim	5	219	224
Diğer hizmet faaliyetleri	144	55	200
Konaklama ve yiyecek hizmeti faaliyetleri	35	96	131
İdari ve destek hizmet faaliyetleri	27	100	127
Mesleki, bilimsel ve teknik faaliyetler	14	94	109
İnsan sağlığı ve sosyal hizmet faaliyetleri	61	46	108
Eğitim	26	58	84
Elektrik, gaz, buhar ve iklimlendirme üretimi ve dağıtımı	3	46	49
Su temini; kanalizasyon, atık yönetimi ve iyileştirme faaliyetleri	1	6	7
Madencilik ve taş ocakçılığı	0	4	4
Genel Toplam	**617**	**2.957**	**3.573**

Kaynak: İPA 2019

Sektörlere göre dağılımda ise; Kilis ilinde çalışanların önemli bir kısmı İmalat sektörü ile Ulaştırma ve depolama istihdam edilmektedir. Toplam çalışanların yüzde 43,9'u bu iki sektörde yer almaktadır.

Kadın istihdamının en fazla olduğu sektör Diğer hizmet faaliyetleri sektörüdür. İl genelindeki toplam kadın çalışanların yüzde 23,4'ü Diğer hizmet faaliyetleri sektöründe çalışmaktadır. Kilis ilinde kadın çalışan oranının en yüksek olduğu sektör ise Diğer hizmet faaliyetleri

sektörüdür. Diğer hizmet faaliyetleri sektöründe çalışanların 4/3'ünü kadınlar oluşturmaktadır.

Türkiye genelinde İnsan sağlığı ve sosyal hizmet faaliyetleri, Eğitim ve Uluslararası örgütler ve temsilciliklerinin faaliyetleri sektörlerinde kadın çalışan sayısının erkeklerden daha fazla olduğu görülmektedir.

Tablo 13: Meslek Grupları ve Cinsiyete Göre Çalışan Sayıları

Meslek Grupları	Kadın Çalışan Sayısı	Erkek Çalışan Sayısı	Toplam Çalışan Sayısı
Tesis Ve Makine Operatörleri Ve Montajcılar	26	1.101	1.127
Hizmet Ve Satış Elemanları	138	378	516
Nitelik Gerektirmeyen Meslekler	109	373	482
Sanatkârlar Ve İlgili İşlerde Çalışanlar	19	434	453
Teknisyenler, Teknikerler Ve Yardımcı Profesyonel Meslek Mensupları	181	171	352
Profesyonel Meslek Mensupları	79	218	297
Büro Hizmetlerinde Çalışan Elemanlar	51	150	201
Yöneticiler	12	88	100
Nitelikli Tarım, Ormancılık Ve Su Ürünleri Çalışanları	1	43	44
Genel Toplam	**617**	**2.957**	**3.573**

Kaynak: İPA 2019

Meslek grubu bazında çalışan sayıları incelendiğinde en fazla çalışanı olan meslek grubu Tesis Ve Makine Operatörleri Ve Montajcılar. Toplam çalışanlar içerisinde Tesis Ve Makine Operatörleri Ve Montajcılar oranı yüzde 31,5 seviyesindedir. Kilis ilindeki kadın çalışanların yüzde 4,2'si; erkek çalışanları ise yüzde 37,3'ü bu meslek grubunda bulunmaktadır. İkinci sırada ise Hizmet Ve Satış Elemanları Meslekleri yer almakta ve toplam çalışanların yüzde 14,5'i bu meslek grubunda istihdam edilmektedir. Üçüncü sırada ise yüzde 13,5 oran ile Nitelik Gerektirmeyen Meslekler meslek grubu yer almaktadır.

Kilis ilinde Teknisyenler, Teknikerler Ve Yardımcı Profesyonel Meslek Mensupları en fazla kadın çalışan sayısına sahip meslek grubudur. Erkek çalışan sayısının en fazla olduğu meslek grubu ise Tesis Ve Makine Operatörleri Ve Montajcılar mesleğidir.

Tablo 14: En Fazla Çalışanı Olan Meslekler

Toplam	Kadın	Erkek
Şoför-Yük Tasıma	Sosyal Hizmetler Ve Danışmanlık Meslek Elemanı	Şoför-Yük Taşıma
Temizlik Görevlisi	Temizlik Görevlisi	Temizlik Görevlisi
Sosyal Hizmetler Ve Danışmanlık Meslek Elemanı	Kasiyer	Makineci (Dikiş)
Makineci (Dikiş)	Satış Danışmanı / Uzmanı	Minibüs Şoförü
Minibüs Şoförü	Paketleme İşçisi	Tır-Çekici Şoförü
Tır-Çekici Şoförü	Büro İşçisi	Kamyon Şoförü
Kamyon Şoförü	Pazarlamacı	Elektrikçi (Genel)
Pazarlamacı	Büro Memuru (Genel)	Beden İşçisi (Genel)
Elektrikçi (Genel)	Kalite Kontrolcü (Giyim Üretimi)	Servis Şoförü (Okul)
Beden İşçisi (Genel)	İmal İşçisi	Pazarlamacı

Kaynak: İPA 2019

Tablo 14'te ise Kilis ilinde cinsiyet bazında en fazla çalışanı olan meslekler görülmektedir. Toplam çalışan sayısının en fazla olduğu meslekler sırasıyla Şoför-Yük Taşıma,Temizlik Görevlisi, Sosyal Hızmetler Ve Danısmanlık Meslek Elemanı meslekleridir. Kadın çalışan sayısının en fazla olduğu ilk üç meslek, Sosyal Hızmetler Ve Danısmanlık Meslek Elemanı, Temizlik Görevlisi,Kasiyer Erkek çalışan sayısının ne fazla olduğu ilk üç meslek ise Şoför-Yük Taşıma , Temizlik Görevlisi ve Makineci Dikiş meslekleridir.

Şekil 15: İşletmelerde İnsan Kaynakları Sorumlu İstihdamı

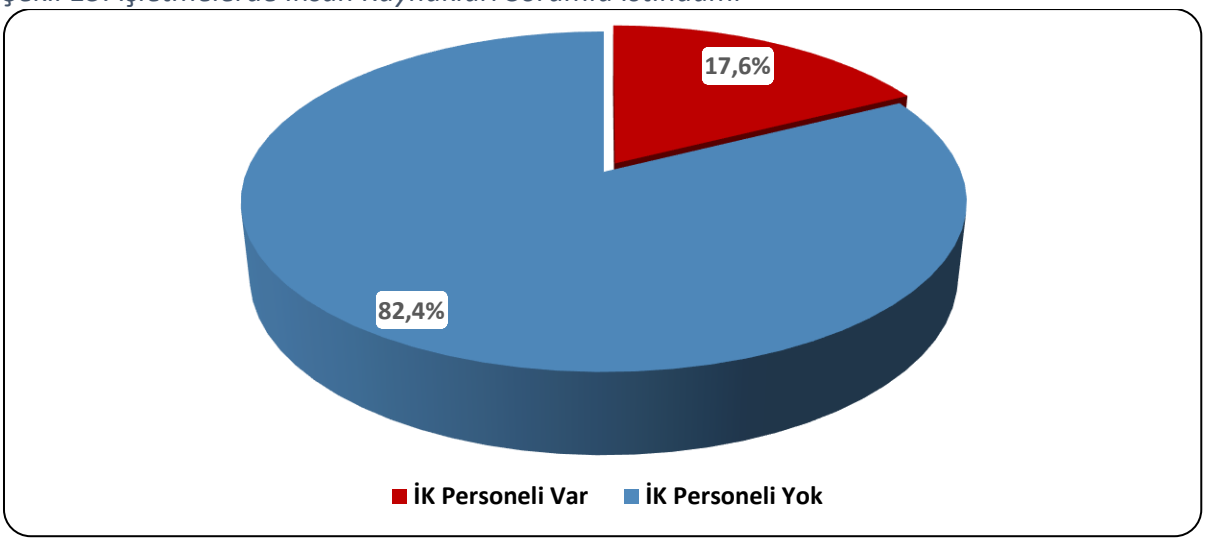

Kaynak: İPA 2019

Şekil 15'de görüldüğü üzere Kilis ilinde araştırma kapsamında yer alan işletmelerin yalnızca yüzde 17,6'sında İnsan Kaynaklarından sorumlu personel bulunmaktadır. İmalat sektöründe

bu oran yüzde 29,0 Ulaştırma ve depolama sektöründe yüzde 12,5 ve İnşaat sektöründe ise yüzde 9,0 seviyesindedir.

Şekil 16: Genç (15-24 yaş) Personel Seçiminde Aranan Kriterlerin Dağılımı

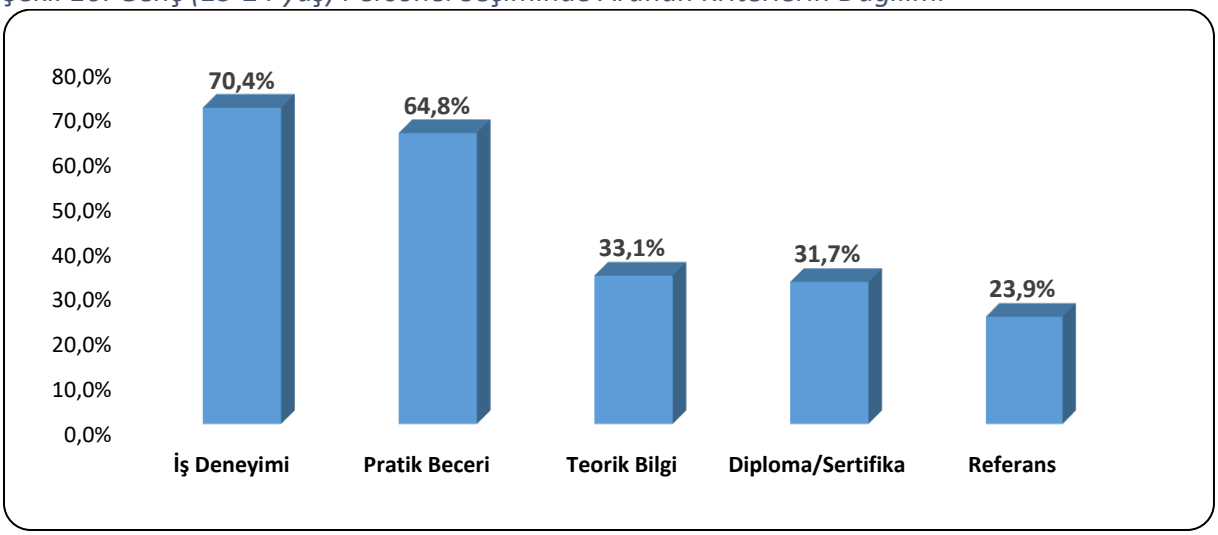

Kaynak: İPA 2019

Kilis ilinde 10+ çalışanı olan işletmeler genç personel seçerken aradıkları kriterler incelenmiştir. İşverenlerin yüzde 70,4'ü İş Deneyimi, yüzde 64,8'i Pratik Beceri ve yüzde 33,1'i ise Teorik Beceri aramaktadır.

Türkiye genelinde ise en yüksek tercih edilen kriter, yüzde 72,1 ile Pratik Beceri kriteridir. Bunu sırasıyla yüzde 64,7 ile İş Deneyimi ve yüzde 30,2 ile Diploma / Sertifika kriterleri izlemektedir. Geçtiğimiz yıl olduğu gibi bu yılki sonuçlarda göstermektedir ki Pratik Beceri kriteri Türkiye genelinde genç personel seçerken en çok aranan kriterdir.

AÇIK İŞLER

Açık işler; işgücü piyasasında işverenlerin ihtiyaçlarını ortaya koyan, gerek meslek gerekse talep edilen beceri ve eğitim düzeyi bilgisini elde etmek suretiyle açılacak olan mesleki eğitim kursları, işverenlere verilmesi muhtemel teşvikler ve iş arayanları doğru mesleklere yöneltmek anlamında alınacak kararları etkileyen önemli verileri içermektedir.

Çalışma kapsamında işletmelere ziyaret esnasında açık işlerinin bulunup bulunmadığı ve açık iş bulunan mesleklerin yanında, bu meslekte cinsiyet tercihlerinin olup olmadığı, engelli çalışan tercih edip edemeyecekleri, açık iş olan meslekler için talep edilen asgari eğitim düzeyi, aranan beceriler, açık işleri hangi kanallar ile aradıkları sorulmuştur. Bu başlık altında açık iş kapsamında derlenen veriler incelenecektir.

Tablo 15: Sektörlere Göre Açık İş Sayısı, Açık İş Oranı ve Açık İşi Olan İşletmei Oranı

Sektörler	Açık İş Sayısı	Açık İş Oranı	Açık İşi Olan İşletme Oranı
Toptan ve perakende ticaret	8	1,8%	5,0%
İnşaat	7	1,4%	9,1%
İmalat	6	0,7%	9,7%
Ulaştırma ve depolama	5	0,7%	9,4%
Diğer hizmet faaliyetleri	4	2,0%	20,0%
Konaklama ve yiyecek hizmeti faaliyetleri	3	2,3%	16,7%
Su temini; kanalizasyon, atık yönetimi ve iyileştirme faaliyetleri	2	22,2%	100,0%
Eğitim	1	1,2%	20,0%
Elektrik, gaz, buhar ve iklimlendirme üretimi ve dağıtımı	1	2,0%	33,3%
Genel Toplam	**38**	**1,0%**	**9,9%**

Kaynak: İPA 2019

Kilis ili İşgücü Piyasası Araştırması sonucunda 14 işletmede 38 açık iş tespit edilmiştir. Kilis ilinde açık iş sayısı en fazla olan sektör Toptan ve Perakende Ticaret sektörüdür. İmalat, Ulaştırma ve depolama sektörü Kilis ilinde çalışma kapsamında yer alan işletme sayısı en fazla olan sektördür. Toplam 38 kişilik açık işin yüzde 1,8'ine tekabül eden 8 kişilik kısmı, Toptan ve Perakende Ticaret sektöründeki işverenlerden gelmiştir. Açık işlerin olduğu diğer sektörler ise İnşaat,İmalat,Ulaştırma ve depolama sektörleridir.

Açık iş oranı; açık iş sayısının, açık iş sayısı ve mevcut istihdam sayısının toplamına oranlanması suretiyle elde edilmektedir. Tablo 15'de de görüleceği üzere Kilis ilinde açık iş oranı yüzde 1,0 olarak tespit edilmiştir. Türkiye genelinde araştırma döneminde açık iş oranı yüzde 1,7 olarak tespit edilmiştir. Kilis ilindeki açık iş oranı Türkiye ortalamasının altındadır. Kilis ilinde açık iş oranının en yüksek olduğu sektör ise yüzde 22,2 ile Su temini; kanalizasyon, atık yönetimi ve iyileştirme faaliyetleri sektörü olarak tespit edilmiştir.

Kilis ilinde araştırma kapsamına giren 10+ istihdamlı işletmelerin yüzde 9,9'unde açık iş bulunmaktadır. Bu oran Türkiye ortalamasının altında olup Türkiye geneli için açık işi olan işletme oranı yüzde 15,6 olarak gerçekleşmiştir.

Şekil 17: Açık İşlerde Cinsiyet Tercihi

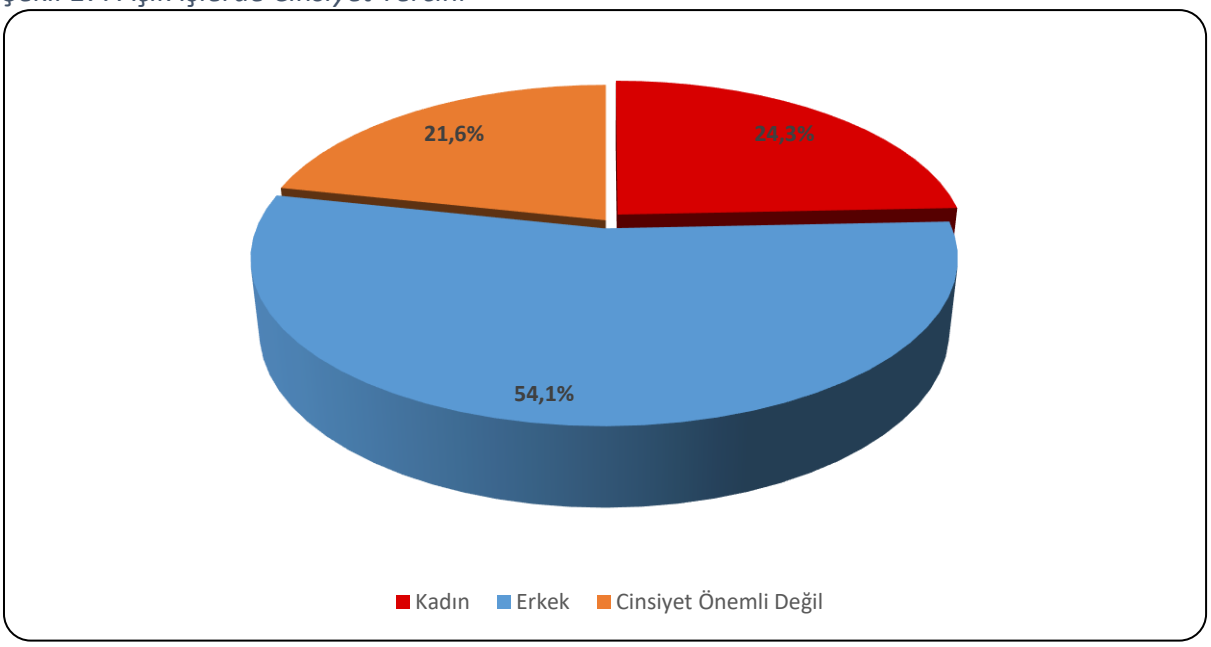

Kaynak: İPA 2019

Şekil 17'de Kilis ilinde araştırma sonucunda elde edilen açık işlerde 10+ çalışanı bulunan işletmelerin cinsiyet tercihleri gösterilmektedir. Kilis ilinde işverenler açık işlerin yüzde 21,6'sında cinsiyetin önemli olmadığını belirtirken, bu oran Türkiye genelinde yüzde 55,7 olarak gerçekleşmiştir. Kadın işgücü istihdam etme eğilimi ise Türkiye genelinde yüzde 10,2 iken, Kilis ilinde yüzde 24,3 olarak gerçekleşmiştir. Türkiye genelinde işverenlerin yüzde 34,1'i açık işlerinde erkek tercih edeceklerini belirtmiştir. Kilis ilinde ise işverenlerin yüzde 54,1'i mevcut açık işlerinde erkek tercih etmektedir.

Türkiye genelinde çalışan sayısı içinde kadınların payı düşük iken, işverenlerin büyük bir kısmı mevcut açık işlerinde istihdam edecekleri kişinin cinsiyetinin önemli olmadığını belirtmiştir. Bu durum kadın istihdamının artması konusunda önem arz etmektedir.

Şekil 18: Açık İşlerin Eğitim Düzeyine Göre Dağılımı

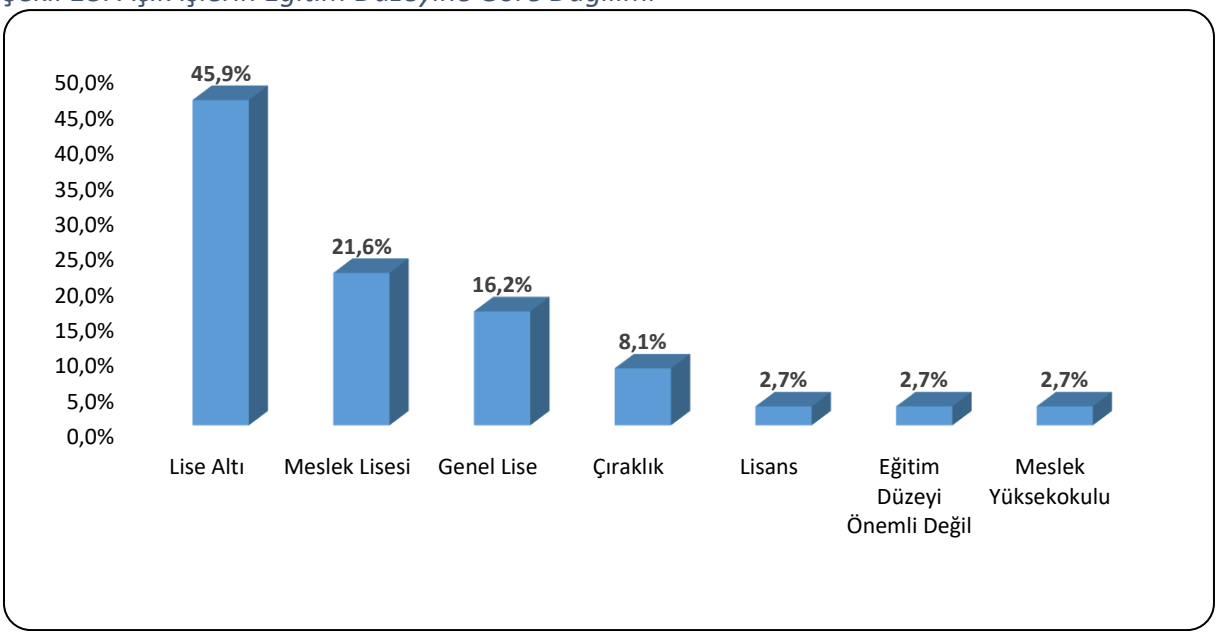

Kaynak: İPA 2019

İşverenlere mevcut açık işleri için aradıkları asgari eğitim düzeyi sorulmuştur. Kilis ilindeki açık işlerin yüzde 2,7' sinde işverenler eğitim düzeyinin önemli olmadığını belirtmişlerdir. Açık işlerin yüzde 45,9'unde ise lise altı eğitimleri de talep edilmiştir.

Şekil 19: Açık İşlerin Cinsiyet ve Eğitim Düzeyine Göre Dağılımı

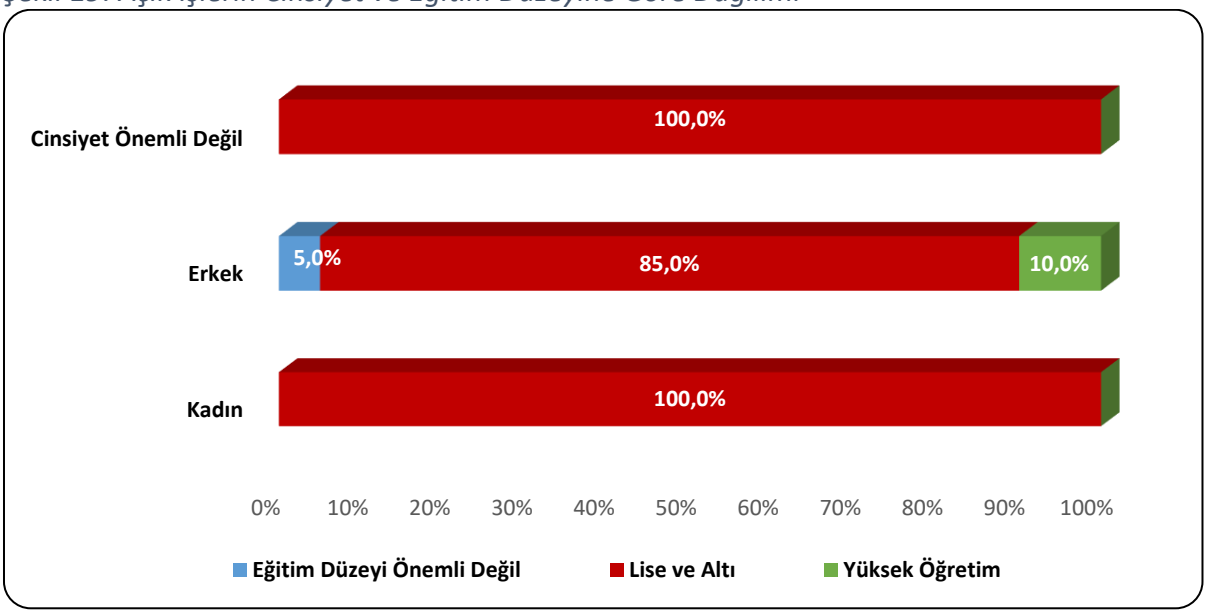

Kaynak: İPA 2019

Şekil 19'da açık işlerin cinsiyete ve eğitim düzeyine göre dağılımı görülmektedir. Cinsiyetin önemli olmadığı açık işlerin tamamında lise ve altı eğitim düzeyi istenmektedir. Erkeklerin tercih edildiği açık işlerde yüzde 5 oranında, eğitim düzeyinin önemli olmadığı belirtilmiştir. Kadınların tercih edildiği açık işlerin tamamında lise ve altı eğitim düzeyi istenmektedir.

Şekil 20: Açık İşlerde Engelli Çalıştırma Durumu

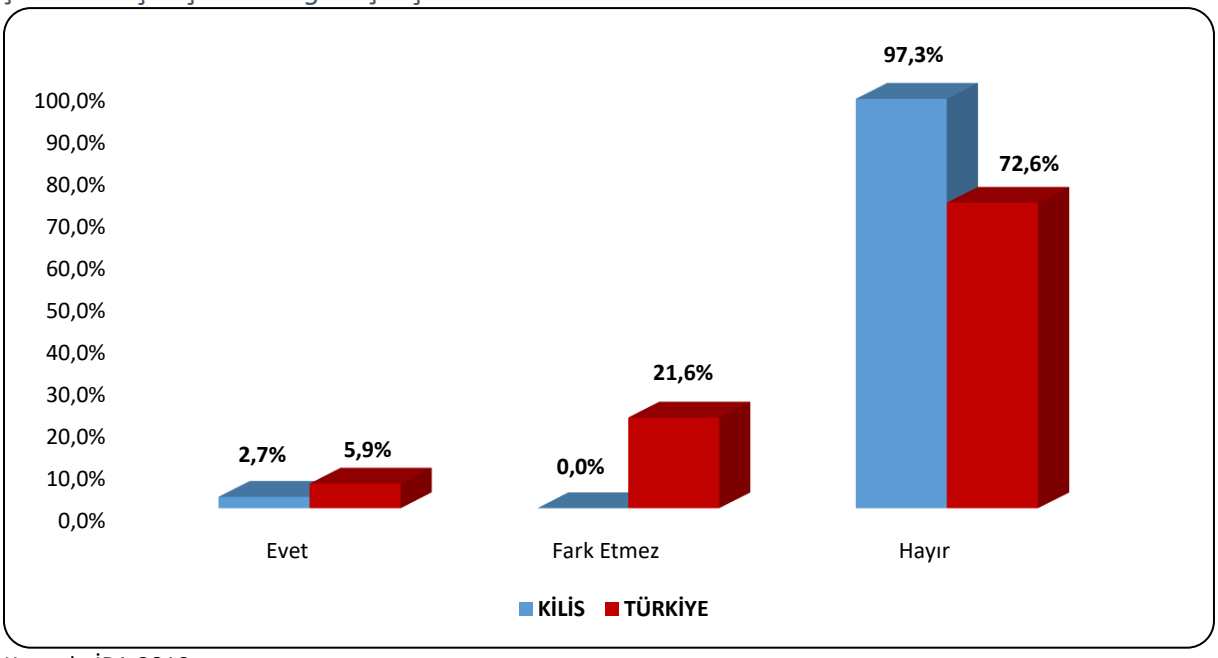

Kaynak: İPA 2019

Açık iş olan mesleklerde engelli çalıştırılmak istenmesi durumu incelendiğinde; Kilis ilinde mevcut açık işlerin 2,7 oranında işverenler özellikle engelli tercih edeceklerini belirtmiştir. İstihdam edeceğim kişi için engel durumu olup olmaması farketmez şeklinde yanıt verilen açık iş oranı bulunmamaktadır. Yani açık işler açısından genel değerlendirmede araştırma dönemindeki mevcut açık işlerin yüzde 2,7'sinde engelli bireyler istihdam edilebilir.

Türkiye genelinde ise yüzde 13,5 oranında evet, yüzde 25,6 oranında farketmez denmiştir. Araştırma dönemindeki açık işlerin yüzde 39'u için işverenler engelli tercih edebileceğini söylemiştir. Kilis ilinde Türkiye geneline göre açık işler için engelli işçi çalıştırma eğiliminin daha düşük oranda olduğu gözlemlenmiştir.

Şekil 21: Açık İşlerin Arama Kanallarına Göre Dağılımı

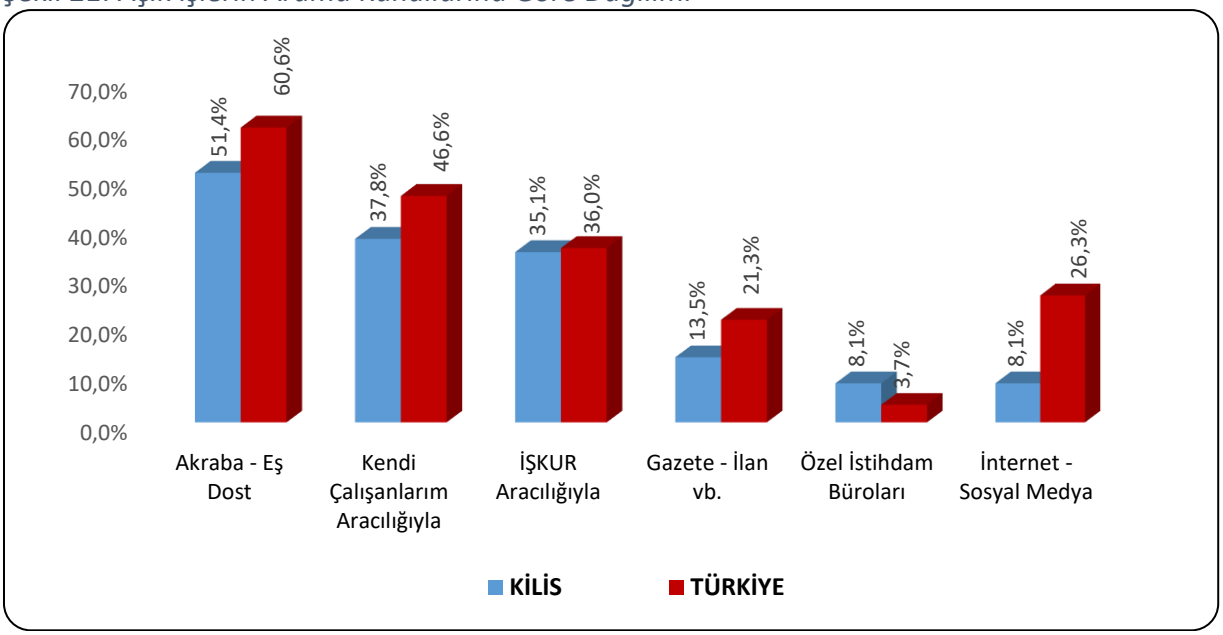

Kaynak: İPA 2019

Açık işlerin hangi arama kanalı ile işgücü piyasasına sunulduğu özellikle İŞKUR için önemli bir konuyu oluşturmaktadır. Piyasadaki açık işlerin Kuruma kazandırılması yoluyla daha çok kişiyi işe yerleştirmek için hangi beceri ve eğitim düzeylerinin talep edildiğinin bilinmesi açılacak olan aktif işgücü programlarının etkinliği açısından önem arz etmektedir.

Şekil 21'de Kilis ili ve Türkiye genelinde karşılaştırmalı olarak açık işlerin arama kanalına göre dağılımı mevcuttur. Kilis ilinde 10+ istihdamlı işletmelerden alınan açık işlerin yüzde 51,4 gibi büyük bir oranı Akraba-Eş dost aracılığıyla aranmaktadır. Bu oran Türkiye geneli için yüzde 60,6 olarak gerçekleşmiştir. Kilis ilinde ikinci sırada yüzde 37,8 ile Kendi çalışanarım aracılığıyla arama kanalı kullanılmıştır. Üçüncü sırada ise yüzde 35,1 ile İŞKUR Aracılığıyla arama kanalı kullanılmıştır.

Tablo 16: Cinsiyete Göre Açık İşlerde Talep Edilen Becerilerin Öncelik Sıralaması

Beceri	Kadın	Erkek	Cinsiyet Önemli Değil	Genel Toplam
Takım Çalışması	-	2	1	1
Yeterli Mesleki/Teknik Bilgi ve Tecrübe	-	1	2	2
Fiziki ve Bedensel Yeterlilik	1	5	-	3
Sorun Çözme ve İnisiyatif Alabilme	2	3	-	4
Bilgisayar Kullanımı	2	4	-	5
İletişim ve İfade Yeteneği	-	6	2	6
Analitik Düşünebilme	-	6	-	7
Yabancı Dil	-	-	-	-
İkna Kabiliyeti ve Pazarlama Gücü	-	-	-	-
Yenilikçi Düşünce Yeteneği	-	-	-	-

Kaynak: İPA 2019

Kilis ilinde cinsiyete göre açık işlerde talep edilen becerilerin öncelik sıralaması incelendiğinde, Takım çalışması becerisi ilk sırada yer almaktadır. Kadınların tercih edildiği açık işler için ilk sırada Fiziki ve Bedensel Yeterlilik becerisi, erkeklerin tercih edildiği açık işlerde,Yeterli Mesleki/Teknik Bilgi ve Tecrübe işverenler tarafından en çok aranan beceridir. Kilis ilinde, Yabancı dil becerisi, İkna Kabiliyeti ve Pazarlama Gücü ile yenilikçi düşünce yeteneği becerileri araştırma dönemindeki açık işler için işverenler tarafından aranmamaktadır.

Tablo 17: Meslek Gruplarına Göre Açık İş Sayısı ve Açık İş Oranı

Meslek Grupları	Toplam Açık İş Sayısı	Açık İş Oranı
Hizmet Ve Satış Elemanları	15	2,9%
Sanatkârlar Ve İlgili İşlerde Çalışanlar	8	1,8%
Nitelik Gerektirmeyen Meslekler	6	1,3%
Teknisyenler, Teknikerler Ve Yardımcı Profesyonel Meslek Mensupları	3	0,9%
Tesis Ve Makine Operatörleri Ve Montajcılar	3	0,3%
Büro Hizmetlerinde Çalışan Elemanlar	1	0,5%
Profesyonel Meslek Mensupları	1	0,3%
Nitelikli Tarım, Ormancılık Ve Su Ürünleri Çalışanları	0	0,0%
Yöneticiler	0	0,0%
Silahlı Kuvvetlerle İlgili Meslekler	0	0,0%
Genel Toplam	**38**	**1,0%**

Kaynak: İPA 2019

Kilis ilinde açık işlerin meslek gruplarına göre dağılımı incelendiğinde; en fazla açık işin Hizmet ve Satış Elemanları meslek grubunda olduğu tespit edilmiş olup, toplam açık işler

içerisinde bu meslek grubunun payı yüzde 40,5'dir. İkinci sırada ise Sanatkarlar ve İlgili İşlerde Çalısanlar meslek grubu bulunmaktadır.

Kilis ili için tespit edilen yüzde 1,0 açık iş oranı meslek grupları bazında da değerlendirildiğinde, açık iş oranının en yüksek olduğu meslek grubu yüzde 2,9 ile Hizmet Ve Satış Elemanları meslek grubudur. Daha sonra ise Açık iş oranı bakımından sırasıyla Sanatkârlar ve İlgili İşlerde Çalışanlar, NitelikGerektirmeyen Mesleklermeslek grupları gelmektedir.

Tablo 18: Meslek Gruplarına Göre Açık İşlerin Aranma Kanalları

Meslek Grubu	Akraba - Eş Dost	Gazete - İlan vb.	İnternet - Sosyal Medya	İŞKUR Aracılığıyla	Kendi Çalışanlarım Aracılığıyla	Özel İstihdam Büroları
Hizmet Ve Satış Elemanları	53,3%	0,0%	0,0%	13,3%	46,7%	0,0%
Sanatkarlar Ve İlgili İşlerde Çalışanlar	62,5%	50,0%	0,0%	37,5%	50,0%	0,0%
Nitelik Gerektirmeyen Meslekler	33,3%	0,0%	0,0%	66,7%	16,7%	0,0%
Teknisyenler, Teknikerler Ve Yardımcı Profesyonel Meslek Mensupları	0,0%	33,3%	100,0%	0,0%	0,0%	0,0%
Tesis Ve Makine Operatörleri Ve Montajcılar	100,0%	0,0%	0,0%	100,0%	0,0%	100,0%
Büro Hizmetlerinde Çalışan Elemanlar	100,0%	0,0%	0,0%	100,0%	100,0%	0,0%
Profesyonel Meslek Mensupları	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	100,0%	0,0%
Nitelikli Tarım, Ormancılık Ve Su Ürünleri Çalışanları	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%
Yöneticiler	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%
Silahlı Kuvvetlerle İlgili Meslekler	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%
Genel Toplam	**51,4%**	**13,5%**	**8,1%**	**35,1%**	**37,8%**	**8,1%**

Kaynak: İPA 2019

Meslek gruplarına göre açık işlerin aranma kanalları değerlendirilecek olursa; İŞKUR'un en yüksek oranda kullanıldığı meslek grupları, Tesis ve makine oparatörleri, Büro hizmetleri,Nitelik gerektirmeyen mesleklerde olmuştur. Bu meslek gruplarındaki açık işlerin tamamı İŞKUR aracılığıyla işgücü piyasasına sunulmuştur. Büyük çoğunluğunda meslek gruplarına ait açık işler için İŞKUR arama kanalı olarak işverenler için ilk sırada tercih edilmiştir.

Tablo 19: Açık İş Olan Mesleklerden İstenen Becerilerde Öncelik Sıralaması

Meslekler	Bilgisayar kullanımı	Fiziki ve Bedensel Yeterlilik	Hesap Yapabilme (Analitik Beceri)	İletişim ve İfade Yeteneği	Proje Tabanlı Çalışma	Satış ve Pazarlama Becerisi	Sorun Çözme ve İnisiyatif Alabilme	Takım Çalışması	Yabancı Dil	Yeterli Mesleki, Teknik Bilgi ve Tecrübe
Kasiyer	-	1	-	1	-	-	-	2	-	3
Elektrikli Ev Aletleri Bakım Ve Tamircisi	1	-	-	-	-	-	-	2	-	3
Reyon Görevlisi	-	1	-	-	-	-	-	1	-	-
Aşçı	-	-	-	-	-	-	1	2	-	-
Şoför-Yük Tasıma	-	-	-	-	-	-	2	3	-	1
Makine Bakımcı	-	-	-	-	-	-	2	-	-	1
Bulaşıkçı (Stevard)	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-
Temizlik Görevlisi	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-
Elektrik Teknikeri	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1
Şarküteri Ürünleri Satış Elemanı	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-

Kaynak: İPA 2019

Tablo 19'da Kilis ilinde açık işi olan meslekler özelinde talep edilen becerilerin öncelik sıralaması bulunmaktadır. Kasiyer, Elektrikli ev aletleri mesleklerinde aranan becerilerde ilk sırada Fiziki ve Bedensel yeterlilik,Bilgisayar kullanımı ön plana çıkmaktadır.

Makine Bakımcı, Şoför-Yük Tasıma, Elektrik Teknikeri mesleklerinde Yeterli Mesleki, Teknik Bilgi ve Tecrübe ilk sırada aranmaktadır. Reyon Görevlisi,Şarküteri Ürünleri Satış Elamanı için ise ilk sırada aranan beceri Takım Çalışmasıdır.

Tablo 20: Cinsiyet Bazında En Çok Açık İş Olan Meslekler

Kadın	Erkek	Cinsiyet Önemli Değil	Genel Toplam
Bulaşıkçı (Stevard)	Elektrikli Ev Aletleri Bakım Ve Tamircisi	Manav	Elektrikli Ev Aletleri Bakım Ve Tamircisi
Temizlik Görevlisi	Şoför-Yük Tasıma	Şarküteri Ürünleri Satış Elemanı	Reyon Görevlisi
Kasiyer	Aşçı	Kasiyer	Kasiyer
Reyon Görevlisi	Çaycı	Reyon Görevlisi	Şoför-Yük Tasıma
Sekreter	Elektrik Teknikeri	-	Aşçı
-	Makine Bakımcı	-	Şarküteri Ürünleri Satış Elemanı
-	Kaynakçı (Oksijen Ve Elektrik)	-	Çaycı
-	Doğalgaz Tesisat Teknisyeni	-	Temizlik Görevlisi
-	Kimyager	-	Bulaşıkçı (Stevard)
-	Fırıncı Ustası-Unlu Mamuller	-	Manav

Kaynak: İPA 2019

Kilis ilinde en fazla açık iş olan meslekler; Elektrikli Ev Aletleri Bakım Ve Tamircisi Reyon Görevlisi,Kasiyer, Şoför-Yük Taşıma,Aşçı,Şarküteri Ürünleri Satış Elemanı meslekleridir. İşverenlerin açık işlerinde kadın işgücü tercihinde bulundukları açık iş sayısı en fazla olan üç meslek ise Bulaşıkçı,Temizlik Görevlisi, Kasiyer meslekleridir. Açık işlerde erkek işgücü tercihinin olduğu ve açık iş sayısının en fazla olduğu üç meslek Elektrikli Ev Aletleri Bakım Ve Tamircisi, Aşçı,Pazarlamacı ve Şoför-Yük Taşıma meslekleri; cinsiyetin önemli olmadığı açık işlerde ise ;Manav,Şarküteri Ürünleri Satış Elemanı,Kasiyer Meslekleridir.

TEMİNİNDE GÜÇLÜK ÇEKİLEN MESLEKLER

Araştırma kapsamında işverenlere son 1 yıl içerisinde hangi mesleklerde eleman temininde güçlük çektikleri, temininde güçlük çektikleri eleman sayısı ve bunun nedenleri sorulmuştur. Derlenen verilerle Kilis ili işgücü piyasasının talep kısmını daha net görmek hedeflenmektedir. İşverenlerin karşılamakta güçlük çektiği mesleği, sayısını ve hangi nedenlerden ötürü aradığı çalışanı temin edemediğini bilmek, ilin istihdam politikasına da yön vereceğinden araştırmanın temininde güçlük çekilen meslekler bölümü önemli bilgiler içermektedir. Bu kapsamda bu bölümde temininde güçlük çekilen meslekler, sektörler ve meslek grupları bazında incelenecektir.

Araştırma kapsamında yapılan ziyaretler sonucu Türkiye genelinde 46 bin 642 işletmede (10+ istihdamlı) eleman temininde güçlük çekildiği tespit edilmiştir. Kilis ilinde ise 10+ istihdamlı 53 işletme temininde güçlük çekilen meslekler olduğunu ifade etmiştir. Kilis ilindeki işletmelerin yüzde 36,6'sı son bir yıl içerisinde eleman temininde güçlük çektiğini belirtirken ülke genelinde bu oran yüzde 22,8 seviyesinde gerçekleşmiştir.

Kilis ilinde eleman temininde güçlük çeken işletmeleri sektörel olarak incelediğimizde,Su temini; kanalizasyon, atık yönetimi ve iyileştirme faaliyetleri,Madencilik ve Taş Ocakçılığı, ve Diğer Hizmet Faaliyetleri İdari ve destek hizmet faaliyetleri,İdari ve destek hizmet faaliyetleri sektörlerinde bulunan işletmelerin son bir yıl içerisinde eleman temininde güçlük çekmedikleri dikkat çeken bir husus olarak karşımıza çıkmaktadır. Bunun yanı sıra eleman temininde güçlük çeken işletme sayısının en fazla olduğu sektörler İmalat, Ulaştırma ve Depolama sektörleridir.

İnşaat sektörü gibi Kilis ilinde işletme sayısının yoğun olduğu bir sektörün eleman temininde güçlük çeken işletme sayısının nispeten düşük çıkması dikkat çekmektedir. Bu sonuç, bu sektörün ilde eleman temininde diğer sektörlere nazaran daha az zorluk çektiğini göstermektedir.

Tablo 21: Sektörlere Göre Temininde Güçlük Çekilen Kişi Sayısı

Sektörler	Temininde Güçlük Çekilen Eleman Sayısı
İmalat	68
Ulaştırma ve depolama	42
Toptan ve perakende ticaret	26
Konaklama ve yiyecek hizmeti faaliyetleri	17
İnşaat	16
İnsan sağlığı ve sosyal hizmet faaliyetleri	6
Eğitim	6
Su temini; kanalizasyon, atık yönetimi ve iyileştirme faaliyetleri	2
Elektrik, gaz, buhar ve iklimlendirme üretimi ve dağıtımı	2
Diğer hizmet faaliyetleri	1
İdari ve destek hizmet faaliyetleri	0
Mesleki, bilimsel ve teknik faaliyetler	0
Madencilik ve taş ocakçılığı	0
Bilgi ve iletişim	0
Genel Toplam	**186**

Kaynak: İPA 2019

Kilis ilinde 186 kişilik işgücü temininde güçlük çekildiği tespit edilmiştir. Temininde güçlük çekilen kişi sayıları sektör bazında incelendiğinde, özellikle İmalat sektörü ön plana çıkmaktadır. Kilis ilinde temininde güçlük çekilen elemanların yüzde 36,3'ü bu sektörde gerçekleşmiştir. Bunun dışında, Ulaştırma ve depolama,Toptan ve perakende ticaret sektörleri de eleman temininde güçlük çekmede ön plana çıkan diğer sektörlerdir.

Şekil 22: Temininde Güçlük Çekilen Kişilerin Meslek Gruplarına Göre Dağılımı

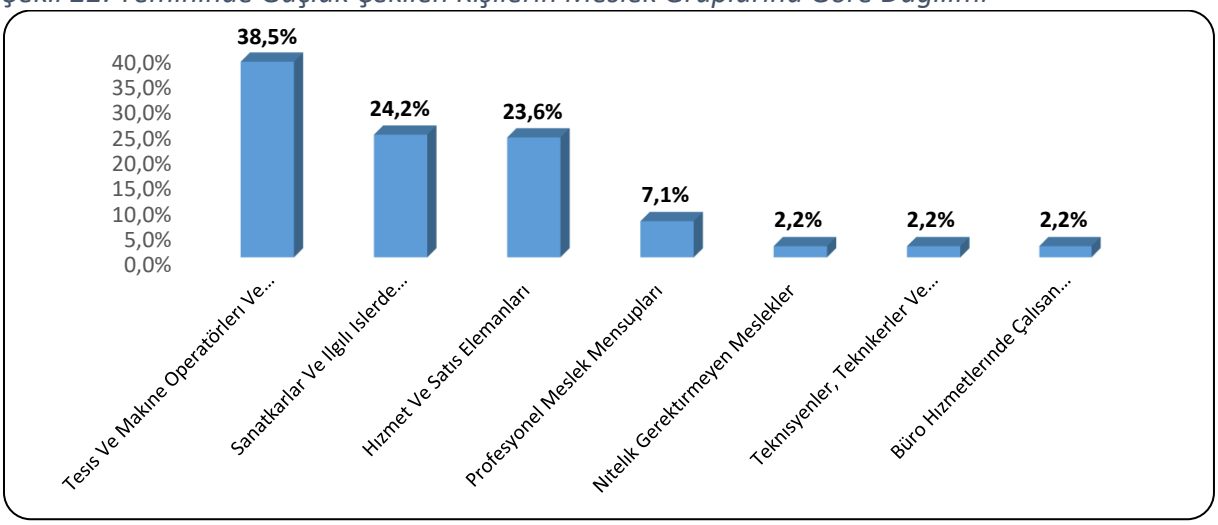

Kaynak: İPA 2019

Kilis ilinde meslek gruplarına göre temininde güçlük çekilen kişilere bakıldığında en çok 72 kişi ile Tesis ve Makine Operatörleri ve Montajcılar meslek grubunda yer aldıkları görülmektedir. Eleman temininde güçlük çekilen kişilerin yüzde 38,5'i bu meslek grubunda yer almaktadır.

Türkiye genelinde de Kilis ilinde olduğu gibi Tesis ve Makine Operatörleri ve Montajcılar meslek grubu temininde güçlük çekilen eleman sayısında birinci sırada bulunmaktadır. Türkiye genelinde temininde güçlük çekilen meslekler içerisinde ilgili meslek grubunun payı yüzde 27,9 seviyesindedir.

Tablo 22: Mesleklere Göre TGÇM Dağılımı

TGÇM	Eleman Sayısı
Tır-Çekici Şoförü	22
Şoför-Yük Tasıma	19
Kadın Terzisi	15
Akaryakıt Satış Elemanı (Pompacı)	11
Makineci (Dikiş)	10
Metal Mamuller Montaj İşçisi	10
Kasiyer	7
Aşçı	7
Erkek Terzisi	5
İnşaat Kalıpçısı (Ahşap)	5
Diğer	74
Toplam	**186**

Kaynak: İPA 2019

Kilis ilinde temininde güçlük çekilen mesleklere bakıldığında ilk sırada 22 kişi ile Tır Çekici Şoförü mesleği yer almaktadır. Bu mesleğin ardından sırasıyla 19 kişi ile Şoför-Yük Tasıma ve 15 kişi ile Kadın Terzisi meslekleri gelmektedir.

Geçtiğimiz yıl gerçekleştirilen araştırma sonuçlarına göre temininde güçlük çekilen ilk on meslekle bu yılki araştırma sonuçlarını kıyasladığımızda; Tır Çekici Şoförü, Şoför-Yük Taşıma, Kadın Terzisi mesleklerin yine ilk sıralarda yer aldıkları görülmektedir. Kilis ilinde söz konusu meslekler, önceki yıllarda olduğu gibi temininde güçlük çekilen meslekler arasında yer almaya devam etmektedirler.

Tır Çekici Şoförü, Şoför-Yük Taşıma, Kadın Terzisi gibi mesleklerinin aynı zamanda açık işi en çok olan meslekler arasında yer alması, ilin istihdam politikalarına yön vermesi adına önemli bir bilgidir.

Şekil 23: TGÇM Nedenlerinin Dağılımı

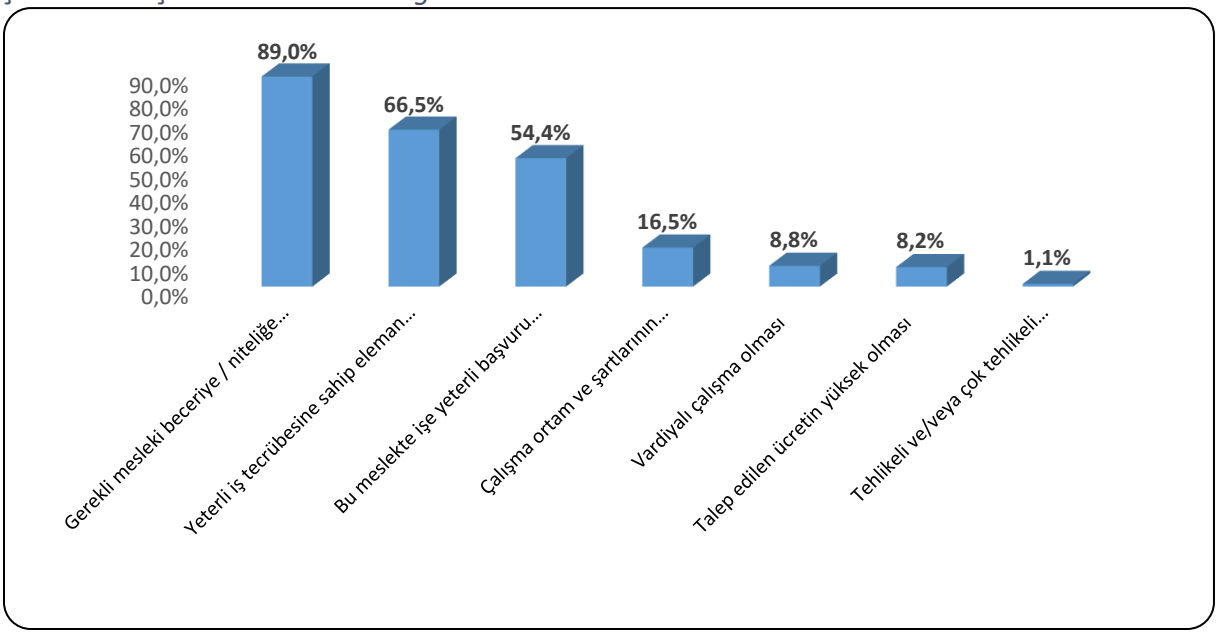

Kaynak: İPA 2019

Kilis ilinde temininde güçlük çekilme nedenlerine bakıldığında ilk sırada Gerekli mesleki beceriye/niteliğe sahip eleman bulunamaması yer almaktadır. Türkiye geneli 10+ istihdamlı işletmelerin TGÇM Nedenleri Dağılımında da ilk sırada Gerekli mesleki beceriye/niteliğe sahip eleman bulunamaması yer almaktadır.

Mesleklere göre TGÇM dağılımı incelendiğinde, açık işi en çok olan mesleklerle temininde güçlük çekilen mesleklerin benzerlik gösterdiği görülmektedir. TGÇM nedenlerinin dağılımına bakıldığında ise ilk sırada Gerekli mesleki beceriye/niteliğe sahip eleman bulunamaması gelmektedir. Eleman temininde güçlük çekilen bu nedeni ortadan kaldırmaya yarayacak doğru aktif işgücü politikaları üretilip, mevcut açık işler için aranan yeterli iş tecrübesine sahip bireyler sağlandığında işgücü talep ve arzı dengelenmiş olacaktır.

Tablo 23: Mesleklere Göre TGÇM Nedenleri

Meslekler	Bu meslekte işe yeterli başvuru yapılmaması	Gerekli mesleki beceriye / niteliğe sahip eleman bulunamaması	Yeterli iş tecrübesine sahip eleman bulunamaması	Çalışma ortam ve şartlarının beğenilmemesi	Talep edilen ücretin yüksek olması	Vardiyalı çalışma olması	Tehlikeli ve/veya çok tehlikeli meslek olması
Tır-Çekici Şoförü	14,3%	52,4%	85,7%	14,3%	47,6%	0,0%	0,0%
Şoför-Yük Tasıma	0,0%	68,4%	73,7%	0,0%	10,5%	0,0%	10,5%
Kadın Terzisi	100,0%	100,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%
Akaryakıt Satış Elemanı (Pompacı)	0,0%	100,0%	100,0%	0,0%	0,0%	72,7%	0,0%
Makineci (Dikiş)	100,0%	100,0%	100,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%
Metal Mamuller Montaj İşçisi	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	0,0%	0,0%	0,0%
Kasiyer	42,9%	100,0%	57,1%	0,0%	0,0%	57,1%	0,0%
Aşçı	57,1%	85,7%	85,7%	42,9%	0,0%	0,0%	0,0%
Erkek Terzisi	100,0%	100,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%
İnşaat Kalıpçısı (Ahşap)	100,0%	100,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%

Kaynak: İPA 2019

Kilis ilinde eleman temininde güçlük çekilen mesleklerin nedenlerine bakıldığında, çoğu meslek için ilk sırada Gerekli mesleki beceriye/niteliğe sahip eleman bulunamamasının TGÇM nedeni olduğu görülmektedir. Kadın Terzisi,Makineci Dikiş,Metal Mamuller Montaj İşçisi,Erkek Terzisi, İnşaat Kalıpçısı gibi mesleklerde ise TGÇM nedeni olarak ilk sırada Yeterli Başvuru yapılmaması belirtilmiştir. Tehlikeli veya Çok Tehlikeli Meslek Olması seçenekleri ilk on meslek arasında sadece Şoför-Yük Taşıma mesleğinde temininde güçlük çekilme nedeni olmuştur.

GELECEK DÖNEM İSTİHDAM EĞİLİMLERİ

Ekonomilerde gelecek dönem istihdam eğilimini belirlemek, işgücü piyasasında oluşacak dalgalanmaları önceden görmek ve buna yönelik politikalar geliştirmek için önemli bir araçtır. İşgücü Piyasası Araştırmaları da bu bağlamda işverenlere bir sonraki yılda öngördükleri istihdam tahminlerini meslek bazında sorarak gelecek dönem istihdam eğilimleri belirlenmektedir.

Bu bölümde Kilis ilinde 2019 Yılı Nisan-Mayıs dönemi ile bir sonraki yıl aynı döneme tekabül eden zaman aralığı boyunca çalışan sayılarında ne gibi farklılıklar beklendiği, farklılaşmaların hangi mesleklerde ve sektörlerde olacağına dair tahminler üzerinde durulacaktır. Mevsimsel

etkileri dışarıda bırakmak adına işverenlere tam bir yıllık dönem içindeki tahminleri sorulmuştur.

Çalışma kapsamında işverenlere yöneltilen "30 Nisan 2020 tarihi itibariyle işletmenizde herhangi bir meslekte net istihdam artışı/azalışı bekliyor musunuz?" sorusuna Türkiye genelinde işletmelerin yüzde 18,6'sı istihdamın artacağı yönünde cevap verirken Kilis ilinde işletmelerin yüzde 35,2'i istihdamın artacağını öngörmüştür. Öte yandan istihdamın azalacağını düşünen işletmelerin oranı, ülke genelinde yüzde 3,7 ve Kilis ilinde ise yüzde 2,8 olarak gerçekleşmiştir.

Tablo 24: Sektörlere Göre İşverenlerin İstihdam Beklentileri

Sektörler	Artış	Azalış	Değişmeyecek	Fikrim Yok
Ulaştırma ve depolama	31,3%	9,4%	9,4%	50,0%
İmalat	51,6%	3,2%	16,1%	29,0%
İnşaat	40,8%	0,0%	9,1%	50,1%
Toptan ve perakende ticaret	25,0%	0,0%	10,0%	65,0%
İdari ve destek hizmet faaliyetleri	14,3%	0,0%	0,0%	85,7%
Konaklama ve yiyecek hizmeti faaliyetleri	50,0%	0,0%	0,0%	50,0%
Eğitim	20,0%	0,0%	0,0%	80,0%
Diğer hizmet faaliyetleri	40,0%	0,0%	20,0%	40,0%
Mesleki, bilimsel ve teknik faaliyetler	25,0%	0,0%	25,0%	50,0%
İnsan sağlığı ve sosyal hizmet faaliyetleri	25,0%	0,0%	0,0%	75,0%
Elektrik, gaz, buhar ve iklimlendirme üretimi ve dağıtımı	0,0%	0,0%	66,7%	33,3%
Madencilik ve taş ocakçılığı	0,0%	0,0%	0,0%	100,0%
Su temini; kanalizasyon, atık yönetimi ve iyileştirme faaliyetleri	100,0%	0,0%	0,0%	0,0%
Bilgi ve iletişim	0,0%	0,0%	100,0%	0,0%
Genel Toplam	**35,2%**	**2,8%**	**12,0%**	**50,0%**

Kaynak: İPA 2019

Sektörlere göre istihdam değişim beklentisi incelendiğinde istihdamda artış bekleyen işletmelerin oranı sırasıyla, İmalat, Konaklama ve yiyecek hizmeti faaliyetleri, inşaat, Diğer hizmet faaliyetleri, Toptan ve perakende ticaret sektörlerinde en yüksek düzeydedir. İstihdamda azalış bekleyen işletme oranı en yüksek sektörler ekonomik dalgalanmalardan dolayı ise İmalat,Ulaştırma ve depolama faaliyetleri sektörüdür. Finans ve sigorta faaliyetleri sektörü ile Su temini; kanalizasyon, atık yönetimi ve iyileştirme faaliyetleri sektörlerinde yer alan işletmelerin tamamı gelecek dönemde istihdamlarının değişmemesini beklemektedirler. Madencilik ve Taş Ocakçılığı sektöründeki işletmelerin tamamı ise istihdam değişimine ilikin fikir beyan etmemiştir.

Tablo 25: Sektörlere Göre Net İstihdam Değişimi

Sektörler	Net İstihdam Değişimi	NIDO
İdari ve destek hizmet faaliyetleri	205	161,3%
Su temini; kanalizasyon, atık yönetimi ve iyileştirme faaliyetleri	3	42,9%
Ulaştırma ve depolama	255	36,4%
Mesleki, bilimsel ve teknik faaliyetler	31	28,3%
İnşaat	103	20,1%
İmalat	161	18,5%
Konaklama ve yiyecek hizmeti faaliyetleri	23	17,2%
İnsan sağlığı ve sosyal hizmet faaliyetleri	11	10,5%
Toptan ve perakende ticaret	30	6,7%
Diğer hizmet faaliyetleri	6	3,1%
Eğitim	2	2,4%
Gayrimenkul faaliyetleri	0	0,0%
Kültür, sanat eğlence, dinlence ve spor	0	0,0%
Finans ve sigorta faaliyetleri	0	0,0%
Elektrik, gaz, buhar ve iklimlendirme üretimi ve dağıtımı	0	0,0%
Madencilik ve taş ocakçılığı	0	0,0%
Bilgi ve iletişim	0	0,0%
Genel Toplam	**830**	**23,2%**

Kaynak: İPA 2019

Türkiye genelinde 10+ istihdamlı işletmelerde 2020 Nisan-Mayıs dönemlerinde 2019 Nisan-Mayıs dönemine göre istihdamın yüzde 4,2 artacağı beklenmekte olup Kilis ilinde ise bu oran yüzde 23,2 olup ülke genelinin üzerinde gerçekleşmiştir.

Kilis ilinde en fazla net istihdam değişimi 255 kişilik artış ile Ulaştırma ve depolama sektöründe beklenmektedir. En fazla net istihdam değişim oranı ise yüzde 161,3 İdari ve destek hizmet faaliyetleri sektöründe beklenmektedir.

Tablo 26: Meslek Gruplarına Göre Net İstihdam Değişimi

Meslek Grupları	Net İstihdam Değişimi	NIDO
Nitelik Gerektirmeyen Meslekler	469	97,5%
Sanatkarlar Ve İlgili İşlerde Çalışanlar	171	37,7%
Profesyonel Meslek Mensupları	33	11,0%
Tesis Ve Makine Operatörleri Ve Montajcılar	105	9,3%
Hizmet Ve Satış Elemanları	38	7,3%
Teknisyenler, Teknikerler Ve Yardımcı Profesyonel Meslek Mensupları	9	2,6%
Büro Hizmetlerinde Çalışan Elemanlar	5	2,6%
Yöneticiler	0	0,0%
Nitelikli Tarım, Ormancılık Ve Su Ürünleri Çalışanları	0	0,0%
Silahlı Kuvvetlerle İlgili Meslekler	0	0,0%
Genel Toplam	**830**	**23,2%**

Kaynak: İPA 2019

Nitelikli Tarım,Orman ve Su ürünleri Çalışanları, Yöneticiler ile Silahlı Kuvvetlerle İlgili Meslekler grubu hariç diğer tüm meslek gruplarında istihdam artışı beklenmektedir. En fazla istihdam artışı beklenen meslek grubu ise 469 kişilik artış ile Nitelik Gerektirmeyen Mesleklerde çalışanlardır. En az artış beklenen meslek grubu ise 5 kişilik artış ile Büro Hizmetlerinde Çalışan Elemanlardır.

Tablo 27: En Fazla İstihdam Artışı/Azalışı Beklenen Meslekler

Net İstihdam Artışı Beklenen Meslekler	Net İstihdam Azalışı Beklenen Meslekler
Temizlik Görevlisi	Kamyon Şoförü
Paketleme İşçisi	Gıda Mühendisi
Diğer Sıhhi Tesisat İşçileri Ve Boru Tesisatçıları	
Şoför-Yük Tasıma	
Metal Mamuller Montaj İşçisi	
İnşaat İşçisi	
Elektro-Mekanik Montaj Ustası	
Çimento Üretim Elemanı	
İnşaat Kalıpçısı (Ahşap)	
Tır-Çekici Şoförü	

Kaynak: İPA 2019

Kilis ilinde gelecek dönem, net istihdam artışının en fazla olması beklenen ilk üç meslek sırasıyla, Temizlik Görevlisi,Paketleme İşçisi, Diğer Sıhhi Tesisat İşçileri ve Boru Tesisatçıları olup, Kamyon Şoförü ,Gıda Mühendisi meslekleri ise en fazla net istihdam azalışı beklenen ilk iki meslek olarak sıralanmaktadır.

Geçtiğimiz yıl istihdam artışı beklenen mesleklerle bu yılı karşılaştırdığımızda İnşaat İşçisi mesleği istihdam artışı beklenen meslekler içerisinde yine ilk sıralarda yer almaktadır. Kilis ili için inşaat sektörü ile ilgili mesleklerin son iki yıldır önemini korumaya devam ettiği anlaşılmaktadır.

Geçtiğimiz yıl istihdam azalışı beklenen mesleklerle bu yılı karşılaştırdığımızda Kilis ili için ilk sıradaki meslekler arasında aynı meslek bulunmamaktadır.

Şekil 24: Teşviklerin İstihdama Katkısı

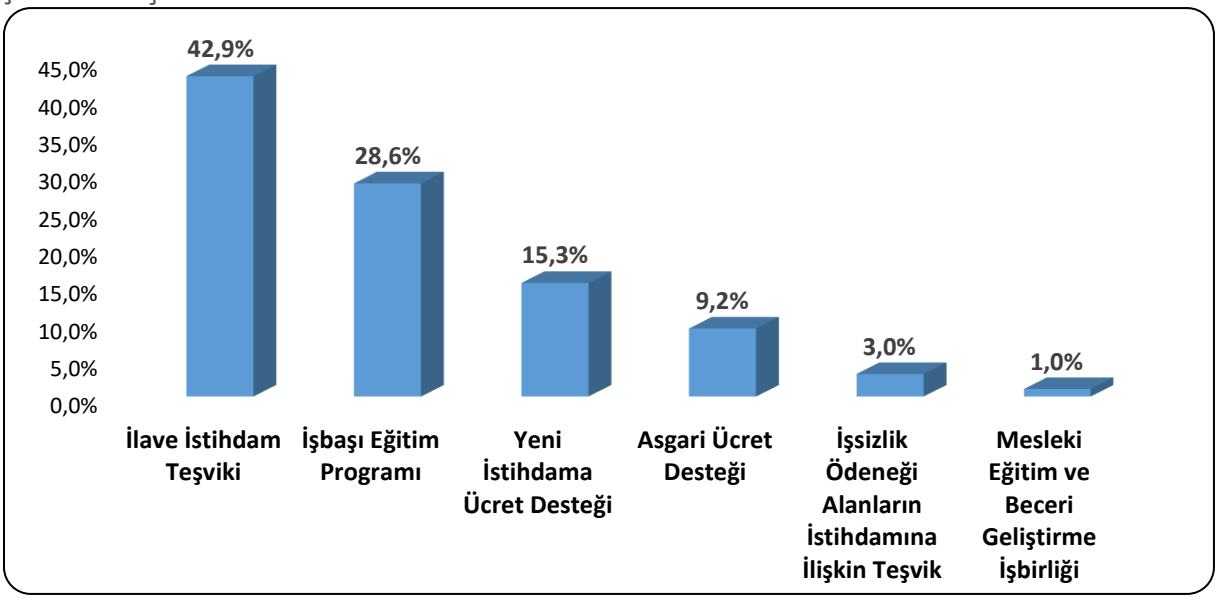

Kaynak: İPA 2019

Kilis ilinde 10+ çalışanı olan işletmelere teşviklerin istihdama olan katkısı sorulmuştur. İşverenler, istihdama en çok katkı sunan teşvikin İlave İstihdam Teşviki olduğunu beyan etmişlerdir. İkinci sırada ise İşbaşı Eğitim Programı yer almaktadır. İşverenler, İstihdama en düşük katkıyı sunan teşvikin ise Mesleki Eğitim ve Beceri Geliştirmeye ilişkin teşvik olarak değerlendirmiştir.

Türkiye genelinde işverenlerin yüzde 37,8'i istihdama en çok katkı sunan teşvikin İlave İstihdam desteği olduğunu beyan etmişlerdir. İkinci sırada ise Yeni İstihdama Ücret Desteği gelmektedir.

Şekil 25: Teknolojik Gelişmelerin İstihdama Etkisi

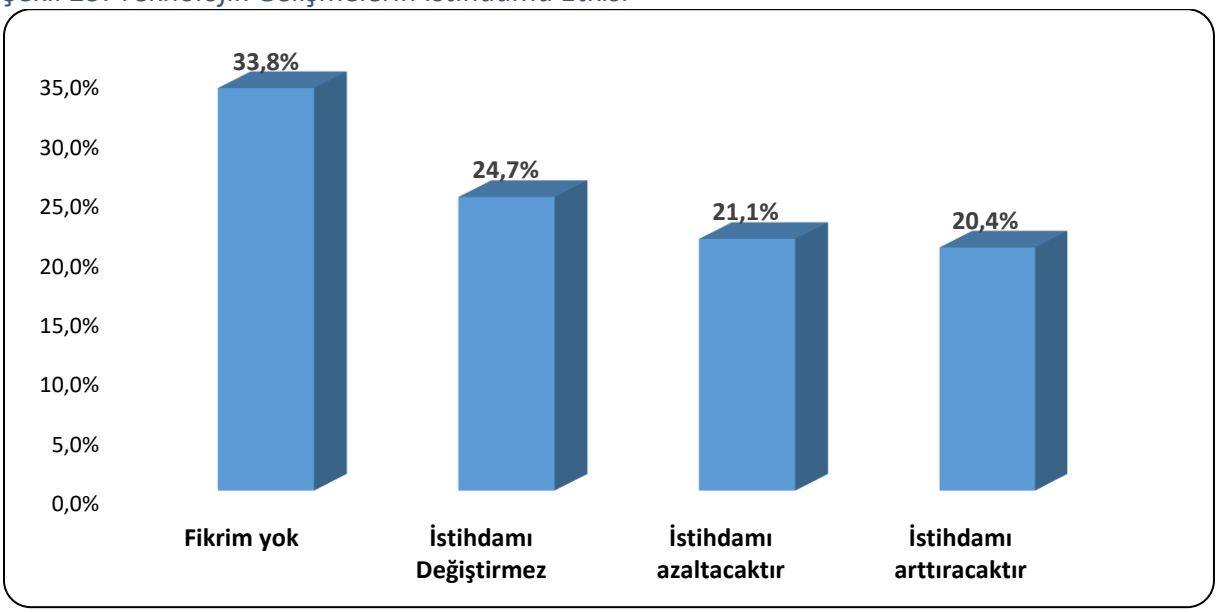

Kaynak: İPA 2019

Kilis ilinde 10+ çalışanı olan işletmelerin teknolojik gelişmelerin istihdama etkisi konusunda görüşleri sorulmuştur. İşverenlerin yüzde 33,8' i fikrim yok diye beyan ederken, yüzde 21,1'i ise istihdamı azaltacağını düşünmektedir. İşverenlerin yüzde 20,4'ü teknolojik gelişmelerin istihdamı arttıracağı görüşündeyken, yüzde 24,7 si ise istihdamı değiştirmez fikrini beyan etmiştir.

Teknolojik gelişmelerin istihdama etkisine ilişkin beklentiler sektörler arası farklılık göstermektedir. Kilis ilinde; Madencilik ve taş ocakçılığı, Elektrik, gaz, buhar ve iklimlendirme üretimi ve dağıtımı, İnşaat, İdari ve destek hizmet faaliyetleri faaliyetler sektörlerinde ise işverenlerin yarıdan fazlası teknolojik gelişmelerin istihdamı arttıracağını savunmaktadır.

Türkiye genelinde ise işletmelerin yüzde 31,9'u teknolojik gelişmelerin istihdamı değiştirmeyeceğini, yüzde 22,9'u istihdamı arttıracağını ve yüzde 20'si ise istihdamı azaltacağını düşünmektedir.

SONUÇ

Kilis İşgücü Piyasası Araştırma Raporunun temel amacı, 2019 yılında Kilis ilinde gerçekleşmiş olan İşgücü Piyasası Araştırması çerçevesinde ihtiyaç duyulan işgücünün eğitim ve becerilerinin tespit edilerek, işgücü arzı ve talebi arasındaki dengesizliklerin giderilmesi, işsizliğin azaltılması ve istihdamın artırılmasına yönelik politikaların geliştirilmesine katkı sağlamaktır. Ayrıca araştırma kapsamında mevcut işletmelerden alınan bilgiler doğrultusunda temininde güçlük çekilen işgücüne gerekli niteliklerin kazandırılması için aktif istihdam politikalarının planlanmasına katkı sağlaması amaçlanmıştır.

İl genelinde 2013 yılı TÜİK verilerine göre işsizlik oranının yüzde 7,7 olduğunu görmekteyiz. TÜİK 2013 yılından günümüze il bazında değil ulusal ve bölgesel işsizlik oranı verisi yayınlamaktadır. 2018 TÜİK verilerine göre TRA1 (Gaziantep-Adıyaman-Kilis) bölgesinde işsizlik oranı yüzde 12,8'dir.

Kilis ilinde İŞKUR'da kaydı bulunan işsizlerin büyük bir bölümünün vasıf gerektirmeyen mesleklere sahip olduğu görülmektedir. Kilis'da mesleksizlik kaynaklı işsizlik sıkıntısı kadar kalifiye eleman sıkıntısı da yaşanmaktadır. İşverenler, açık işlerinde ve eleman temininde güçlük çektiği mesleklerde çalışacak personelin mesleki becerisi ve tecrübesine önem verdiğini ifade etmektedir. Bu durum kalifiye eleman talebinin karşılanamadığını göstermekte olup İŞKUR'un mesleki eğitim kursları gibi aktif işgücü programlarının önemini ortaya çıkarmaktadır. Araştırma sonucunda ortaya çıkan temininde güçlük çekilen mesleklere göre bir planlamayla kursların açılması istihdama yardımcı olacaktır.

Kilis ili İşgücü Piyasası Araştırma sonuçlarına göre toplam çalışanların yüzde 82,7'i erkeklerden, sadece yüzde 17,3'ü kadınlardan oluşmaktadır. İlimizde en fazla sayıda kadın çalışanın istihdam edildiği sektör, Diğer hizmet faaliyetleri sektörüdür. Sektörler kendi içinde değerlendirildiğinde ise kadın çalışan oranı en yüksek olan sektör Diğer hizmet faaliyetleri sektörüdür. Kadın çalışan oranı diğer sektörler ile kıyaslandığında nispeten daha yüksek olan sektörler İmalat,nsan sağlığı ve sosyal hizmet faaliyetleri Toptan ve perakende ticaret, Konaklama ve yiyecek hizmeti faaliyetleri gibi genellikle belirli bir eğitim düzeyi gerektiren işletmelerdir. Yukarıda açıklanan göstergelerle birlikte bu gösterge de Kilis ilinde belirli bir eğitim düzeyine sahip kadınların istihdam edilme şansının daha yüksek olduğunu göstermektedir.

Ülkemizde ve ilimizde istihdamın arttırılması için kadınların işgücüne katılımı artmalı ve kadın istihdamı teşvik edilmelidir. Bunun için de kadın eğitim seviyesinin artırılması ve düşük eğitim seviyesine sahip kadınların istihdamına yönelik teşviklerin ve girişimcilik programlarının geliştirilmesi gerekmektedir. Kilis ilinde İŞKUR'a kayıtlı kadın işsizlerin çoğunun nitelik gerektirmeyen mesleklerde kayıtlı olduğu görülmektedir. Bu kişilerin istihdamda yer alabilmeleri işverenin istediği mesleki becerilere sahip olacak şekilde eğitilmelerine bağlıdır.

2018 yılında aktif işgücü piyasası programları kapsamında Mesleki eğitim kurslarında 11 kurs düzenlenmiş olup bu kurslardan 232 kişi faydalanmıştır. Kurs sayılarında 2011 yılına göre bir dalgalanma ve azalış sözkonusudur. Bunun nedeni yıllar içerisinde işbaşı eğitim programının daha fazla tercih edilmesidir. İŞKUR tarafından açılan kurs ve işbaşı eğitim programlarının yararlanıcılara mesleki beceri ve tecrübe kazandırdığı bunun sonucunda da yararlanıcıların işgücü piyasasında tutunma ihtimalinin arttığı söylenebilir.

İŞKUR'un düzenlendiği aktif işgücü programları ile kişilerin işgücü piyasasının gerekleri hakkında bilgilerini artırarak meslek kazanmaları, mesleklerinde gerekli beceri ve tecrübeyi kazanmaları amaçlanıp böylece işgücü piyasasına girişte İŞKUR'un aracı rol alması amaçlanmaktadır. Yıllar itibariyle istatistikler incelendiğinde aktif işgücü programlarına ilginin arttığı sonucuna ulaşılmaktadır.

Kilis ilinde 10+ istihdamlı işletmelerde çalışan sayılarına göre istihdamda öncü sektörler Ulaştırma ve depolama ,İnşaat, İmalat, Toptan ve perakende ticaret sektörleridir.

Kilis ili İşgücü Piyasası Araştırması döneminde 14 işletmede 38 açık iş tespit edilmiştir. Kilis ilinde Toptan ve Perakende Ticaret sektörünün açık işlerde önemli bir ağırlığının olduğu görülmektedir. 38 kişilik açık işin yüzde 21,6'sına tekabül eden 8 kişilik kısmı, bu sektördeki işverenlerden gelmiştir. İlgili dönemde açık işlerin olduğu diğer sektörler ise İnsan sağlığı ve sosyal hizmet faaliyetleri, Konaklama ve yiyecek hizmeti faaliyetleri, İnşaat ve Eğitim sektörleridir.

Kilis ilinde araştırma kapsamına giren 10+ istihdamlı işletmelerin yüzde 9,9'unda açık iş bulunmaktadır. Bu oran Türkiye ortalamasının altında olup Türkiye geneli için açık işi olan işletme oranı yüzde 15,6 olarak gerçekleşmiştir.

Kilis ilinde açık işlerin meslek gruplarına göre dağılımı incelendiğinde; en fazla sayıda açık işin Hizmet Ve Satış Elemanları meslek grubunda olduğu tespit edilmiş olup bu gruptaki açık iş sayısının toplam açık iş sayısı içindeki oranı yüzde 40,5'dir.

Açık işlerin yüzde 45,9'unda; işverenlerin aradıkları elemanlarda istenilen eğitim düzeyine verdikleri "Lise altı "cevabı dikkat çekicidir. Bunun arkasında işverenlerin aradıkları elemanlarda eğitim düzeyinden çok iletişim ve ifade yeteneği, pazarlama gücü ve meslekte yeterli bilgiye sahip olmalarını istemesi etkendir.

Eleman temininde güçlük çekilen mesleklerin nedenleri sıralaması da bu görüşü teyit etmektedir. İşverenlerin büyük çoğunluğu istedikleri elemanları Gerekli Mesleki beceriye/niteliğe sahip eleman bulunamaması, Yeterli iş tecrübesine sahip eleman bulunamaması ve Bu meslekte işe başvuru yapılmaması nedenlerinden kaynaklandığını öncelikli olarak belirtmişlerdir. Son bir yıl içerisinde eleman temininde güçlük çekildiği belirtilen çoğu meslek için ilk sırada Gerekli mesleki beceriye/niteliğe sahip eleman bulunamamasının TGÇM nedeni olduğu görülmektedir.

Araştırma sonuçlarına göre çalışma kapsamında işverenlere bir yıl sonrası için yöneltilen "işletmenizde herhangi bir meslekte net istihdam artışı/azalışı bekliyor musunuz?" sorusuna Türkiye genelinde işyerlerinin yüzde 18,6'sı istihdamın artacağı yönünde cevap verirken Kilis ilinde işletmelerin yüzde 35,2'i istihdamın artacağını öngörmüştür. Diğer taraftan istihdamın azalacağını düşünen işletmelerin oranı, ülke genelinde yüzde 3,7 ve Kilis ilinde ise yüzde 2,8 olarak gerçekleşmiştir.

Kilis ilindeki işverenlerin yüzde 42,9'u, istihdama en çok katkı sunan teşvikin İlave İstihdam Teşviki olduğunu beyan etmişlerdir. Türkiye genelinde ise işverenlerin yüzde 37,8'i istihdama en çok katkı sunan teşvik olarak İlave İstihdam desteğini belirtmişlerdir.

Teknolojik gelişmelerin istihdama olası etkilerine işverenlere sorduğumuzda, sektörler arasında farklılıklar olduğu görülmüştür. Kilis ilinde Madencilik ve taş ocakçılığı, Elektrik, gaz, buhar ve iklimlendirme üretimi ve dağıtımı, İdari ve destek hizmet faaliyetleri,İnşaat; sektörlerinde işverenlerin yarıdan fazlası teknolojik gelişmelerin istihdamı arttıracağını savunmaktadır.

Gelişen teknoloji, mal ve hizmet üretim süreçlerini değiştirmektedir. Bu değişim işgücü piyasalarına da yansımakta olup işgücünden talep edilen nitelik ve beceriler her geçen gün

değişmektedir. Üretim süreçleri ile işgücü niteliklerinin uyumlu bir biçimde değişmesi etkin bir işgücü piyasasının oluşması için önem arz etmektedir. İşgücü piyasasının taleplerini karşılayabilecek nitelikli işgücünün oluşmasında mesleki eğitimin önemi ön plana çıkmaktadır. Bu bağlamda işgücü piyasasının mevcut durumunu bilerek ve gelecek dönem eğilimlerini kestirerek karar almak son derece önemli olup bu ihtiyaçların karşılanması amacıyla işgücü piyasası analiz raporu hazırlanmıştır.

EK-1: İŞGÜCÜ PİYASASI ARAŞTIRMASI İŞYERİ BİLGİ FORMU

2019 YILI İŞGÜCÜ PİYASASI ARAŞTIRMASI İŞYERİ BİLGİ FORMU

Sayın İşyeri Yetkilisi,

Türkiye İş Kurumu (İŞKUR) tarafından gerçekleştirilecek olan işgücü piyasası araştırması(İPA) ile ilimizde istihdam ve işsizlik sorununun çözümü için işgücünün yapısı ile sektörler bazında işgücü, niceliği, eğitimi, niteliği hakkında ihtiyaçlarının belirlenmesine yönelik bilgi toplanması ve işgücünün yetiştirilmesine yönelik programların geliştirilmesi hedeflenmektedir.

Bilgi Verme ve Gizlilik

1- Kurum ve kuruluşlardan alınan bu bilgiler, yalnızca istatistiksel çalışmalarda kullanılmak maksadıyla toplanmakta olup, gizliliği 4904 sayılı Türkiye İş Kurumu ile İlgili Bazı Düzenlemeler Hakkında Kanun ile teminat altına alınmıştır. Kanun uyarınca sizden alınan bu bilgilerden şahsınıza özel olanlar; idari, adli ve askeri hiçbir organ, makam, merci veya kişiye verilemez, istatistik maksadı dışında kullanılamaz.

2- 4904 sayılı Türkiye İş Kurumu ile İlgili Bazı Düzenlemeler Hakkında Kanun gereğince Kurum tarafından, kamu ve özel kesim işyerlerinden iş ve işgücü konularında bilgi istenildiğinde, belirtilen süre içinde bilgi verilmesi zorunludur. Bildirim yükümlülüğüne aykırı hareket eden özel kesim iş- yerlerine 4.409 TL (dörtbindörtyüzdokuz Türk Lirası) İdari Para Cezası uygulanır.

3- İşverenlerden toplanan bilgiler, Kurum hizmetlerinden başka maksatla kullanılamaz. **İkinci maddeye aykırı davrananlar hakkında Türk Ceza Kanunu'nun 136 ncı maddesi hükümleri uygulanır.**

İşyeri Bilgi Formunun, işyeri sahibi veya ortakları, insan kaynakları, personel, işyeri veya muhasebe müdürleri tarafından doldurulması gerektirmektedir. Yukarıdaki açıklamalar doğrultusunda bilgi formunu doldurarak verdiğiniz bilgiler ve araştırmaya yapmış olduğunuz katkılardan dolayı teşekkür eder, saygılar sunarız.

İŞYERİ BİLGİLERİ

Örnek No :.....

İşyerinin Yasal Unvanı :.....

E-Posta Adresi :.....

FORMU CEVAPLAYAN İŞYERİ YETKİLİSİNİN

Adı-Soyadı : ..... Unvanı :.....

Tarih : ..... Telefonu : .....

E-Posta :..... İmza/Kaşe : .....

Bu kısım Çalışma ve İş Kurumu İl Müdürlüğü'nde Bilgi Formunun uygulamasından sorumlu olan "kamu görevlilerince" doldurulacaktır.

BU İŞYERİ BİLGİ FORMU ZİYARETÇİ VE KOORDİNATÖR EL KİTABI OKUNDUKTAN SONRA UYGULANMIŞ VE VERİ GİRİŞİ ZİYARETÇİ VE KOORDİNATÖR EL KİTABINA UYGUN YAPILMIŞTIR.

	ZİYARETÇİ	KONTROLÖR	VERİ GİRİŞ PERSONELİ
Adı-Soyadı			
Tarih			
İmza			

1) İşyeri ile İlgili Bilgiler:

	Evet	Hayır
1.1. İşyerinizde ihracat yapılıyor mu?		
1.2. İşyerinizde Ar-Ge çalışması yapılıyor mu?*		
1.3. İşyerinizde vardiyalı çalışma yapılıyor mu?		
1.4. İşyerinizde kısmi (part-time) çalışma yapılıyor mu?		
1.5. İşyerinizde İnsan Kaynaklarından sorumlu personel var mı?		

2) Gelecek bir yıl içinde planlanan bir yatırımınız var mıdır? (Cevabınız evet ise soru 3'e geçiniz, Hayır ise, soru 4'e geçiniz.)

Evet ( ) Hayır ( )

3) Yatırımla İlgili Bilgiler

3.1 Yatırımın Türü:
İlave yatırım ( )
Her türlü ilave tesis, makine, teçhizat vs… alımı veya kiralanması
Teknolojik Yatırım ( )
Mevcut makine, teçhizatın teknolojik olarak yenilenmesi
Stratejik Yatırım ( )
İşyerinin verimliliğini ve karlılığını artırmak için yürütülecek her türlü, AR-GE, eğitim ve pazarlama faaliyetleri
Diğer ( )

3.2.Yatırımın sağlayacağı ortalama istihdam artış sayısı (kişi) …….
(artış olmayacağını düşünüyorsanız sıfır girin)

3.3. Yatırımın sağlayacağı ortalama istihdam azalış sayısı (kişi) ……
(azalış olmayacağını düşünüyorsanız sıfır girin)

* AR-GE; Bir kurumun bilim adamları ve mühendisler istihdam etmek suretiyle şirketin çalışma alanı doğrultusunda bilim ve teknolojinin gelişmesini sağlayacak yeni bilgileri elde etmek veya mevcut bilgilerle yeni malzeme, ürün ve araçlar üretmek, yazılım üretimi dahil olmak üzere yeni sistem, süreç ve hizmetler oluşturmak veya mevcut olanları geliştirmek, yaptığı çalışma ve faaliyetleri anlatmak için kullanılan yaygın bir terimdir.

BÖLÜM I- MEVCUT İSTİHDAM

4) İşyerinizde çalışmakta olan mevcut personeli fiilen yaptıkları işlere göre sıralayınız.

Yapılan iş (Örnek; mimar, ziraat mühendisi, harita teknikeri, buldozer operatörü, sekreter, taşıma işçisi vb.)	Kadın Çalışan Sayısı	Erkek Çalışan Sayısı	Toplam Çalışan Sayısı

BÖLÜM II-AÇIK İŞLER

5) Şu an işyerinize herhangi bir yolla eleman arıyor musunuz?

Evet ( ) 5.1. soruya geçiniz. Hayır ( ) 6.Soruya geçiniz.

5.1) Eleman aranılan meslekler

Eleman Aranılan Meslekler	**Toplam Açık İş Sayısı**	**Talep Edilen Asgari Eğitim Düzeyi** Lise altı 2. Çıraklık 3. Genel lise 4. Meslek L. Meslek yüksekokulu 6. Lisans 7. Lisansüstü Herhangi bir eğitim düzeyi aramıyorum.	**Açık işiniz için cinsiyet tercihini belirtiniz?** Kadın. 2. Erkek. Cinsiyet önemli değil.	**Açık Pozisyonunuzda Engelli Çalıştırmak İster misiniz?** 1. Evet. 2. Hayır. 3. Fark etmez.	**Talep Edilen Bilgi ve Beceriler *** Bilgisayar kullanımı Analitik Düşünebilme İletişim ve ifade yeteneği İkna kabiliyeti ve pazarlama gücü Sorun çözme ve inisiyatif alabilme 6. Takım çalışması. 7. Yabancı Dil Yeterli mesleki / teknik bilgi ve tecrübe Yenilikçi düşünce yeteneği. 0. Fiziki ve			**İlgili meslekteki açık işinizi hangi yolla arıyorsunuz? **** 1. Akraba - Eş Dost 2. Gazete - İlan, vb. 3. İnternet - Sosyal Medya 4. İŞKUR. 5. Kendi çalışanlarım aracılığıyla. 6. Özel İstihdam Büroları.		
					1	2	3	1	2	3

*Önem derecesine göre **EN FAZLA** 3 beceriyi 1'den başlayarak SIRALAYINIZ. (1- En önemli)
Kullandığınız arama kanallarından **EN AZ 1 tanesini işaretleyiniz.

BÖLÜM III – 1 YIL SONRA (30 NİSAN 2020 TARİHİ İTİBARİYLE) ÇALIŞAN SAYISINDA NET DEĞİŞİKLİK OLACAĞI DÜŞÜNÜLEN MESLEKLER

6) 1 yıl sonra (30 Nisan 2020 tarihi itibariyle) işyerinizde net istihdam artışı bekliyor musunuz?	Evet ☐ →	6.1'e geçiniz.
	Hayır ☐ →	7.soruya geçiniz.
	Fikrim Yok ☐ →	7. soruya geçiniz.

6.1) 1 yıl sonra (30 Nisan 2020 tarihi itibariyle) işyerinizde çalışan sayısında net istihdam artışı olacağını düşündüğünüz meslekleri belirtiniz?

Net istihdam ARTIŞI olacağını düşündüğünüz meslekler	Net sayısal artış

7) 1 yıl sonra (30 Nisan 2020 tarihi itibariyle) işyerinizde net istihdam azalışı bekliyor musunuz?	Evet →	7.1'e geçiniz.
	Hayır →	8. soruya geçiniz.
	Fikrim Yok →	8. soruya geçiniz.

7.1) 1 yıl sonra **(**30 Nisan 2020 tarihi itibariyle) işyerinizde çalışan sayısında net istihdam azalışı olacağını düşündüğünüz meslekleri belirtiniz?

Net istihdam AZALIŞI olacağını düşündüğünüz meslekler	Net sayısal azalış

BÖLÜM IV - ELEMAN TEMİNİNDE GÜÇLÜK ÇEKİLEN MESLEKLER

8) Son 1 yıl içerisinde işyerinizde eleman temininde güçlük çektiğiniz meslek var mı?

Evet ( ) 8.1. soruya geçiniz. Hayır ( ) 9.Soruya geçiniz.

8.1) Son 1 yıl içerisinde işyerinizde eleman temininde güçlük çektiğiniz meslekleri ve bu mesleklerde temininde güçlük çektiğiniz kişi sayısını belirtiniz.

Eleman Temininde Güçlük Çekilen Meslekler	Temininde Güçlük Çekilen Kişi Sayısı	Temininde Güçlük Çekilme Nedeni* 1. Bu meslekte işe yeterli başvuru yapılmaması. 2. Gerekli mesleki beceriye / niteliğe sahip eleman bulunamaması. 3. Yeterli iş tecrübesine sahip eleman bulunamaması. 4. Çalışma ortam ve şartlarının beğenilmemesi. 5. Talep edilen ücretin yüksek olması. 6. Vardiyalı çalışma olması. 7. Tehlikeli ve/veya çok tehlikeli meslek olması.						
		1	2	3	4	5	6	7

*Birden Fazla Seçenek İşaretlenebilir.

BÖLÜM V – İŞGÜCÜ PİYASASINA GENEL BAKIŞ

9) Gelecek 10 yıl içerisinde teknolojik gelişmelerin sektörünüzdeki istihdama yansıması nasıl olacaktır?

İstihdamı arttıracaktır. ( ) İstihdamı azaltacaktır. ( ) İstihdamı Değiştirmez. ( ) Fikrim yok. ( )

10) Sektörünüzde gelecek 10 yılda öne çıkacağını düşündüğünüz (Geleceğin Meslekleri) meslekler nelerdir?

……...
……...

11) Genç (15-29 yaş) personel seçiminde aradığınız kriterler nelerdir? (Birden fazla seçilebilir)

Pratik Beceri. ( )
Teorik Bilgi. ( )
Diploma/sertifika. ( )
İş Deneyimi. ( )
Referans. ( )

12) Son 1 yıl içerisinde İŞKUR'un hizmetlerinden faydalandınız mı?

Evet ( ) 13. Soruya geçiniz. Hayır ( ) 14. Soruya geçiniz.

13) Son 1 yıl içerisinde İŞKUR'un hangi hizmetlerinden faydalandınız?
(Hizmetlerde birden fazla seçenek işaretlenebilir)

Eleman Temini. ( )
İşbaşı Eğitim Programları. ( )
Çalışanların Mesleki Eğitimi. ( )
Mesleki Eğitim Kursu. ( )
Kısa Çalışma Ödeneği. ( )
Danışmanlık ve Yönlendirme. ( )
Teşvikler. ( )
(15. Soruya Geçiniz)

14) İŞKUR'un sunmuş olduğu hizmetlerden faydalanmama nedeninizi belirtiniz. (Birden fazla seçilebilir)

İŞKUR hizmetlerinden haberdar değilim. ( )
İŞKUR'un sunduğu hizmetlere diğer kaynaklardan ulaşıyorum. ( )
İnternet sitesi kullanışlı değil. ( )
Bürokrasi (kırtasiye) işlerinin çok olması. ( )
İŞKUR, sektörüme uygun faaliyet sunmuyor. ( )
Daha önce aldığım hizmetlerden memnun kalmadım. ( )
İŞKUR Hizmet birimi çok uzak. ( )

15) İŞKUR'un sizi en çok hangi alanlarda desteklemesini istersiniz? (En fazla 3 tane belirtiniz.)

İşe Uygun Eleman Temini. ( )
İşbaşı Eğitim Programı. ( )
Çalışanların niteliklerinin artırılması için mesleki eğitim desteği sunulması. ( )
Yeni alım yapılacak çalışanlar için ücret desteği. ( )
Yeni alım yapılacak çalışanlar için sigorta ve prim desteği. ( )
İşyerime özel sektörel danışmanlık vermesi. ( )

16) Son 3 yılda İstihdam Seferberlikleri kapsamında sunulan Hizmetlerden haberdar mısınız?

Evet ☐ (17. Soruya Geçiniz) ☐ Hayır (18. Soruya Geçiniz)

17) Sizce sunulan teşviklerden hangisinin İstihdama katkısı en yüksek düzeyde olmuştur?

Yeni İstihdama Ücret Desteği. ( )
İşbaşı Eğitim Programı. ( )
İşsizlik Ödeneği Alanların İstihdamına İlişkin Teşvik. ( )
İlave İstihdam Teşviki. ( )
Asgari Ücret Desteği. ( )
Mesleki Eğitim ve Beceri Geliştirme İşbirliği. ( )

18) İşyerinizde, çalışma iznine tabi olarak, Geçici Koruma Statüsünde (Suriyeli, Iraklı, Afgan vb.) işgücü istihdam etmek ister misiniz?

Evet ☐ ☐ Hayır

19) E-Ticaret (İnternet üzerinden) yoluyla mal veya hizmet satışı yapıyor musunuz?

Evet ☐ (Form tamamlanmıştır.) ☐ Hayır (20. Soruya Geçiniz)

20) E-Ticaret (İnternet üzerinden) yoluyla mal veya hizmet satışı yapmamanızın nedeni nedir? (En fazla 3 tane belirtiniz.)

E-ticaret konusunda bilgisi olan personel eksikliği. ( )
Finansman yetersizliği. ( )
Elektronik ticareti teşvik eden mekanizmaların var olamaması. ( )
Üretilen ürün/hizmetlerin e-ticarete uygun olamaması. ( )
E-ticaretin güvensiz bir mecra olması. ( )

2019 Yılı İşgücü Piyasası Araştırmasına yaptığınız katkıdan dolayı teşekkür ederiz.